

De Moelial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

100 vrijkaarten p.15 !!!

Voor Allen Onbetaalbaar

Vanaf volgend academiejaar worden de voortgezette academische opleidingen, vao's in 't jargon, een ferm stuk duurder; vao's zijn specialisaties (GGS) of aanvullende studies (GAS) na het basisdiploma (licentiaat, ingenieur, arts, apotheker). Niet alleen aan de VUB, maar ook aan de andere universiteiten hebben de academische overheden vers geld geroken. De Leuvense studentenbeweging probeert door protest en debat deze plannen te dwarsbomen, hier aan de VUB houden de studenten zich koest.

Inschrijvingsgelden vao's:

Carte blanche!

Inderdaad, zonder noemenswaardig verzet vanwege de studentenvertegenwoordiging is op de RvB (Raad van Bestuur) van 29/02/2000 de verhoging van de inschrijvingsgelden voor de vao's goedgekeurd. Sterker nog, dit voorstel kreeg zelfs een positief advies van de SoR (Sociale Raad), dit ondanks de meerderheidspositie van de studenten in dit orgaan. De schaamteloze capitulatie van onze studentenvertegenwoordigers in dit dossier staat in schril contrast met de houding van hun veel assertievere collega's van de KULeuven (LOKO), die principieel elke verhoging van de inschrijving van de vao's hebben afgewezen en zich gedistantieerd hebben van de plannen van de academische overheid (Veto 16, 17 januari 2000). Wij kunnen ons dan ook terecht de vraag stellen waar onze vertegenwoordigers in de SoR en de RvB mee bezig zijn. Zij zijn toch verondersteld de belangen van de studenten te verdedigen? Wanneer we bedenken hoe

zij zich hebben opgesteld in de discussie omtrent de herstructurering van de Dienst Huistvesting (zie elders in deze Moelial) is deze vraag des te relevanter. Is het nu lafheid, capitulatie, misschien zelfs collaboratie, of gewoon maar een superieure incompetentie die de daden van onze vertegenwoordigers kan verklaren. Geen zinnig mens steunt toch de verhoging van inschrijvingsgelden zonder te weten voor welke richtingen en met hoeveel de prijs naar omhooggaat? Laat nog staan wat men principieel hierover denkt. Onze vertegenwoordigers geven de academische overheid gewoon carte blanche. Stof voor discussie die menige vergadering van het BSV (Bureau van Studenten-Vertegenwoordigers) kan kruiden!

Schone schijn te B.

We mogen echter niet vergeten dat het initiatief voor de verhoging van de inschrijvingsgelden uitgaat van de academische overheid, en dat de stu-

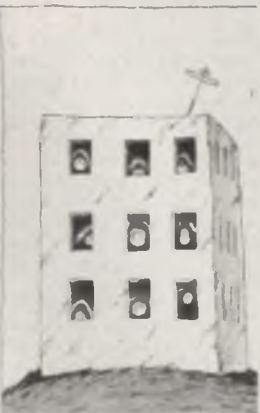
denten hoogstens van collaboratie kunnen beschuldigd worden. Toegegeven, het Decreet X biedt de mogelijkheid aan de universiteiten, indien ze dit willen, voor de GGS een hoger inschrijvingsgeld te vragen. Geen verplichting dus. Hoe dit valt te rijmen met de democratisering van het onderwijs, het imago van de VUB als "meest sociale universiteit van Vlaanderen" en omstreken en soortgelijke verheven propaganda waarmee we voortdurend om de oren worden geslagen, is een goed bewaard geheim. Rector Witte, de onvermoerbare kampioen van de Sociale Universiteit Brussel, trok in haar openings toespraak van dit academiejaar nog fel van leer tegen de commercialisering van onderwijs en onderzoek, en verzekerde het publiek dat "het Rectorencollege voor 100% deze mening [deelt]". Om aan te tonen hoe het niet moet verwees ze toen expliciet en afkeurend naar de dure post-graduat aan de KULeuven, waar "studenten die de cursus willen

volgen zich eventueel door een bedrijf kunnen laten sponsoren." Foei! (citaten uit E. Witte, Het Vlaamse universitaire beleid: balans en perspectieven, oktober 1999). We zijn nu amper 5 maanden verder en wat blijkt wanneer de argumenten voor de verhoging van de inschrijvingsgelden worden opgesomd? Dat de verhoging moet kunnen omdat sommige studenten reeds beroepsactief zijn met reële kansen op substantiële salarisverhoging via de GGS of door een bedrijf gesponsord worden (Onderwijsraad 16/02/2000). De versheidsdatum van de principes van de VUB is tegenwoordig wel bijzonder snel verstreken. De ideologie achter en de gevaren van beide argumenten zullen verder in dit artikel besproken worden. Om onze heilige principes zomaar overboord te gooien moet er toch ergens een belangrijk financieel voordeel te rapen vallen, denkt dan de naïeve huitenstaander.

vervolg op p.8

Huisvesting: de rijken worden rijker en de armen worden armer

Laagste huurprijzen stijgen met 95%, hoogste met 7,5%

In juni jl. besloot de SoR om de prijzen van de VUB-koten op te trekken. Omwille van de sociale repercussies besloot men om de prijsstijgingen in twee stappen door te voeren. In totaal wou men komen tot een stijging

van 13,62%. Dit jaar werd de eerste helft van de verhoging doorgevoerd. Het volgende deel was gepland voor volgend academiejaar. Maar vooraleer deze beslissing van de SoR volledig uitgevoerd is heeft men al een

De prijzen die de dienst huisvesting aanreken aan de bewoners zijn niet gebaseerd op de economische realiteit maar op het gezamenlijk belastbaar inkomen van de ouders van de studenten. Deze sociale maatregel werd doorgevoerd om zodoende iedereen een faire kans te bieden om universitaire studies aan te vatten. Het sociale nut van deze politiek staat buiten kijf. Nu vindt men echter dat economische belangen voorrang moeten krijgen op het sociale aspect.

Voor een groot deel van de studenten blijven de prijsstijgingen beperkt tot de verhoging zoals gepland vorig jaar.

De enige uitzonderingen daarop zijn de studenten wiens ouders meer dan 2.500.000 BEF per jaar verdienen. Zij zullen volgend jaar net als dit jaar 8.600 BEF betalen. Met andere woorden, zij kennen GEEN supplementaire prijsverhoging volgend jaar! Voor de minder welgestelde studenten liggen de zaken anders. De vier laagste prijscategorieën van de koten (2.150,-; 2.700,-; 3.300,- en 3.800 BEF) worden gewoonweg afgeschaft en vanaf volgend jaar opgetrokken tot de mooie eenheidsprijs van 3.900 BEF. In totaal betreft het hier 34% van de studenten. Als we even de vergelijking maken met de situatie van vorig jaar dan blijkt dat wie in een van de drie laagste prijscategorieën valt, van laag naar hoog, de huur ziet stijgen met respectievelijk 95%, 56% en 30%!!

vervolg p.4

INHOUD	
p.2	A.V. Oproep Telefoonactie Vrije Tribune
p.3	In het geSoR gaat verder...
p.4	the SoR sequel gaat voort...
p.5	Interview: Oproep voor een Democratische School
p.6	Het Voorspelbaar Ongeluk van VO De Labeljesskrant
p.7	De TOBIN TAX: een belasting op financiële speculatie?
p.9	Cultuur: Gustav Mahler Revisited
p.10	Ars Musica: Eindelijk Lente! Oostenrijk: Een Spook waard...
p.12	Gematigd Positieve Welvaartstaat
p.13	Presidentverkiezingen in Mexico
p.14	Eigen Studenten Eerst: segregatie aan de VUB
p.15	Vrijkaarten, Nookanticonceptie Poëzie
p.16-17	Het Brussels International Festival van de Fantastische Film
p.18	Simp: Het SLOT van DE NEUS
p.19	Kultuurkrant
p.20	AETICHE

AANKONDIGING

Elk lid van de universitaire gemeenschap is uitgenodigd op onze jaarlijkse, statutair verplichte

ALGEMENE VERGADERING

(kortweg A.V)

op vrijdag 7 APRIL om 19u in gebouw Y'.

Agenda:

- Goedkeuring verslag van vorig jaar (te bekomen op de redactie)

- Moreel en Financieel verslag van het werkingsjaar 1999-2000

- Verkiezing van de redactionele bestuursfuncties.

Weest talrijk!

UCOS, BROEDERLIJK DELEN en NCOS-WORLDSHAKE

Op dinsdag 21 maart vanaf 11u00 heelt in de cafetaria van de VUB een telefoonactie plaats in het kader van Worldshake, een langlopend initiatief van 47 organisaties uit het Vlaamse jeugdwerk en de derdewereldbeweging.

De actie is een uitdaging die door Broederlijk Delen werd gelanceerd. Binnen het kader van Worldshake en haar ideologie-overschrijdende doelstellingen hebben wij er niets op tegen de uitdaging aan te gaan.

Wij bieden studenten en personeel van de VUB de mogelijkheid bijna gratis deel te nemen aan de actie.

Het doel van de actie bestaat erin 50.000 mensen te laten bellen naar het nummer 070/34.44.40.

Door dit nummer te bellen ondersteunt de beller de eis voor een taks (de fameuze Tobin-tax, zie p. 7) op financiële speculatie. Op 2 april zal het resultaat van deze actie worden voorgelegd aan politiek verantwoordelijken.

Je kan uiteraard elke telefoon gebruiken om het nummer te bellen. Thuis, in de telefooncel, op het werk of met de GSM.

JE HOEFT ZELFS NIETS TE DOEN OF TE ZEGGEN? GEWOON BELLEN IS DE BOODSCHAP.

Je krijgt een korte uitleg over de taks door Jan Hautekiet en hoort meteen de hoeveelste beller je bent.

Het telefoontje duurt 52 seconden, dus voor de duur hoeft je het al evenmin te laten. Wij installeren een tafeltje en zullen uiteraard zelf aanwezig zijn om meer tekst en uitleg te verschaffen.

Op een latere datum volgt dan een lezing over het hoe en waarom van de Tobin-taks. We houden je daarvan via flyers, affiches en snelberichten op de hoogte.

Bel mee om die gigantische kloof tussen arm en rijk te verkleinen. Het kost u bijna niets...

Vrije Tribune

De activerende welvaartstaat

Elk wat wils, dit leek de nieuwe politieke formule te zijn waarnaar de Vlaamse liberalen streefden.

Blauw, rood en groen, een bont allgaarje van kleuren, rede te meer om eens een diepere analyse te maken van de concrete doelstellingen van de nieuwe regering. Concreet, bij wijze van spreken natuurlijk, want nog nooit was de vaagheid van de politiek zo groot.

Rood was geen onoverbrugbaar probleem. Met een inspiratieloze Socialistische Partij in de regering was het voor de liberalen, onder het ordo-woord "vernieuwing", geen enkel probleem om op een eenvoudige manier onder de bevolking een a-sociaal klimaat te creëren. Klaar om het sociale vangnet af te breken, met de SP als legitimator.

Groen was al iets moeilijker. Agalev leek immers vastberaden stand te houden, en hun programma daadwerkelijk in de realiteit om te zetten. Jammer, ook de groenen, die zonder enige concrete maatschappelijke analyse op kruistocht dachten te gaan en de windmolens in La Mancha gingen bestrijden, hebben ook begrepen dat het "Anders Gaan Leven" toch te maken heeft met datgene wat we gemakkelijkschalve "eigendomsverhoudingen" noemen. En toch, het publiek snakte naar een "nieuwe politieke cultuur". De regering had immers het "onmogelijke" beloofd: meer werkgelegenheid, minder criminaliteit, een vlottere communicatie-overdracht en meer groen. De regering Verhofstadt stond voor de moeilijke opdracht een nieuw beleid te

voeren. Toch lijken de nieuwe politici meer af te weten van de sociologie dan we wel denken: gebruik makende van de informatieve (lees manipulerende) instellingen zijn ze erin geslaagd een mythologiserend begrip onze maatschappij in te sturen. Inderdaad: het begrip "Actieve welvaartstaat" houdt ons allemaal geestelijk in bedwang, niemand die nog over politiek spreekt zonder het woord "actief" in de mond te nemen. De "Actieve welvaartstaat" is een bron van discussie. En terwijl men een intellectueel orgasma ontwikkelt, gaan de mooie lakeien van het kapitaal rustig verder met het "liberaliseren" van onze samenleving. Tijd om de mythe te doorbreken en de echte toedracht van dit beleid te achterhalen.

Momenteel moeten we constateren dat het aantal mensen dat een beroep moet doen op het OCMW schrijnend hoog ligt. Ook het werkloosheidscijfer is niet gedaald. Ieder individu met een beetje kritisch verstand weet immers dat de berichtgeving over het dalende werkloosheidscijfer gefundeerd is op een kunstmatige statistische ingreep. Zo zijn er in 1996 63.000 werklozen geschorst van hun "recht op sociale zekerheid", en dit vooral omwille van hun langdurige werkloosheid.

Deze situatie is voor onze nieuwe regering een doorn in het oog. Deze doorn lijkt echter diep doorgedrongen te zijn in het oog van vooral de socialistische regeringspartner. Blind

voor elke historische overwinning van de socialistische beweging, stemmen ze mee in om het sociale vangnet stilaan af te breken. De nieuwe politiek zal er dus een zijn die de "activering" zal aanwenden om het armoede- en werkloosheidsprobleem op te lossen. Toen in 1993 de integratiecontracten voor jonge bestaansminimumtrekkers werd ingevoerd, wat sterk geïnspireerd was op het Franse stelsel van het "Revenu minimum d'insertion", was er eigenlijk al sprake van de zogenaamde "activeringslogica". Dit toont aan dat, ondanks de goede pogingen van ons zeer heminde duo Verhofstadt-Vandenbroucke om zich te profileren als dé inspirators van een vernieuwend sociaal beleid, deze "activerende" maatregelen een continu proces vertegenwoordigen. Wat de bedoelingen zijn van deze maatregelen is voor onze heren politiciers nog niet duidelijk. Mogelijke antwoorden blijven immers steken bij enkele politieke statements zoals "de maatschappelijke herintegratie van werklozen".

Een kritische blik op enkele maatregelen die de overheid gedurende haar ambtstermijn zal treffen, maakt al snel duidelijk welke bevolkingsgroep wederom zal getroffen worden.

Eerst en vooral is er de nadrukkelijke verschuiving van het accent op passieve naar actieve welvaartstaat. Daar waar de passieve- of "compenserende" welvaartstaat gericht was de overgang van werk of werkloosheid naar de inactieve bevolking te ver-

snellen, bijvoorbeeld door middel van bruggensponsoring, verlenging leerplicht, intensivering loopbaanonderbreking of vermindering van de arbeidstijd op wettelijke, jaarlijkse of de gehele loopbaan, stelt de "actieve" welvaartstaat het tot haar doel de uitbreiding in de tewerkstelling van inactieven en werkzoekenden. De activering zal dus een kwantitatieve uitbreiding van de markt als doelstelling hebben, waardoor, in geval van langdurige schaarste, er een hevige concurrentiestrijd zal ontstaan onder werkzoekenden. Activerende maatregelen zullen (zouden) dus gepaard (moeten) gaan met het scheppen van werkplaatsen in de openbare, profit en non-profit sector, uiteraard samenhangend met de vermindering van de arbeidskost. De activerende maatregelen zullen eveneens het verstrengen van de uitkeringsmodaliteiten inhouden.

In tegenstelling tot de zogenaamde "emanciperende" bedoelingen van zij die de traditionele passieve welvaartstaat graag zouden vervangen willen zien door de "moderne actieve" welvaartstaat, heeft de "activerende" gedachte een zeer conservatieve (liberale) achtergrond. Zij gaat er immers vanuit dat het sociale vangnet zou leiden tot laksheid en het weinig bereid zijn om over te gaan naar het zoeken van werk ("actief" te zijn) zou stimuleren. Vooral Amerikaanse auteurs hebben deze gedachte ontwikkeld. De "activeringsmaatregelen" lijken zich in dit opzicht sterk te ontwikkelen in de richting van het Amerikaanse "workfare" beleid. Dit beleid zal duidelijk werkzoekenden "stimuleren" om precare jobs te aanvaarden, wat erop wijst dat de activering van werklozen ook als flexibiliseringsinstrument kan beschouwd worden.

Niet onbelangrijk in dit debat is de

ontwikkeling in de perceptie van armoede. Door het sociale vangnet te bestempelen als een "vangnet", worden de slachtoffers te snel getypeerd als schulddigen, wat natuurlijke en pijnlijke misinterpretatie van de realiteit betekent. De armen onder ons worden daarentegen weer de slachtoffers van de contingentie. Dit opent dan natuurlijk de deuren om weer aan liefdadigheid te doen. Deze liefdadigheid is reeds realiteit: cultuurcheques in Brussel, een gratis voorstelling voor de aller armen van (oh ironie!) Les Misérables in Antwerpen en het uitdelen van gratis telefoonkaarten, zijn slechts enkele voorbeelden van dit beleid. En wat dacht u van het nieuwe voorstel van SP-kamerlid Jan Peeters om bestaansminimumtrekkers geen televisietaks meer te laten betalen. Het nieuwe beleid lijkt er een vreemde opvatting van maatschappelijke integratie op na houden. Mooi is wel dat de Socialistische Partij vanaf vandaag een eigenzinnige, maar uitermate orginele, strijdlijn onder haar blazoen mag schrijven: "PROLETARIERS ALLER LANDE ACTIVEERT U!"

Ernstige Smurf

En het gesor gaat verder...

SoR

RECHT OPANTWOORD:

Beste lezer,

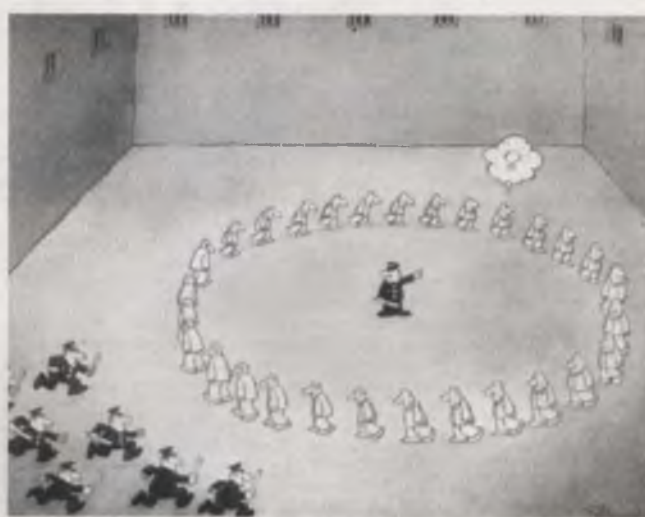
Met deze brief zouden wij toch een aantal rechtzettingen willen doen omtrent de leugenachtige verzinsels die in het Moecial-artikel "En het gesor gaat verder..." op p3, jaargang 17, nr 5 van 7 februari 2000 verschenen.

De redactieleden verwijten de Sorleden dat zij niet over "...de wil, de capaciteiten en de expertise" beschikken om deftig werk te kunnen leveren in de Sociale Raad. Het bewuste artikel is echter gepubliceerd vooraleer een vergadering van de Sociale Raad is samengekomen, op de installatievergadering na uiteraard. Het getuigt toch van een enorm lef om een groep kersverse studenten-vertegenwoordigers de grond in te boren noch voor zij één stap in de Sociale Raad hebben gezet. De redactie, die prompt uitgegroeid is tot een catering bureau van gespecialiseerde ingenieurs, informeerde ons in hun artikel over een aantal ongelooflijke onderzoekstechnieken, zijnde: Indien men aan een plan begint moet men vooraf bepalen "...wat tot de mogelijkheden behoort en wat niet. Wat wenselijk is en wat niet. Wat de noden zijn en wat niet..." dat we daar nooit zelf opgekomen zijn!

Wat voor ons vooral zeer vernieuwend en verhelderend was, is het bestaan van een ad-hoc commissie waaraan wij de restaurantproblematiek zouden hebben uitbesteed. Indien jullie het ons toelaten zouden wij er toch op willen wijzen dat de restaurantproblematiek in de commissie restaurant wordt besproken, waarin wel degelijk studenten zetelen. Van daaruit vertrekken adviezen naar de SoR, uiteindelijk beslist de SoR of er al dan niet wordt uitbesteed en dat is tot op heden nog niet gebeurd.

Wij waren ook zeer verwonderd dat het vernoemde blad blijkbaar niet echt aandachtig was op de voorbije Sociale Raden, anders zouden ze wel weten dat het restaurant niet het "...enige dossier..." is dat behandeld werd door de SoR-leden. De hervormingen binnen het sociaal huisvestingsbeleid, de verdeling van de kringsubsidies gekoppeld aan het in overeenstemming brengen van de vzw-problematiek met het betrokken decreet, de maatregelen genomen met de extra financiële middelen uit de verhoging van de inschrijvingsgelden... zijn slechts een paar voorbeelden die het tegendeel bewijzen. Verder merkt de Moecial op: "...leden van de SoR hebben absoluut geen voeling met de modale student..." Daar zouden wij toch willen verduidelijken dat acht van de twaalf effectieve SoR-leden studenten zijn en, maar waar, zichzelf als modaal beschouwen. Het is terecht op te merken dat de modale student weinig interesse toont voor de in de SoR behandelde materie, maar wij menen dat de politieke desinteresse een eerder algemeen maatschappelijk fenomeen is.

De Moecial is blijkbaar niet gelukkig met het verbod op het citeren, maar laat ons hen toch even duidelijk maken dat dat niet betekent dat ze citaten moeten verzinnen om hun artikel, dat totaal niet onderbouwd is, waarheidsgetrouw te doen klinken.. Als laatste punt zouden wij willen reageren op de passage waar de Moecial het verwijt krijgt niet of niet objectief genoeg over de Sociale Raad te berichten. Het is waar dat de SoR uitvoerig aan bod komt in jullie publicatie. Alleen jammer dat jullie de Sociale Raad gebruiken als onderwerp van scheldproza in plaats van als onderwerp van onderbouwde kritische berichtgeving. De Moecial weet als geen ander dat de SoR oog heeft voor het belang en de rol van de media in onze maatschappij. Een vrij en kritisch medium binnen onze universitaire gemeenschap is onontbeerlijk, maar de berichtgeving dient volgens ons toch op feiten gebaseerd te

zijn. Hopelijk kunnen, door een betere informatiedoorstroming en -verwerving, in de toekomst dergelijke misvattingen vermeden worden.

Met vrijzinnige groeten,

G.EERAERTS, Voorzitter SoR

E.AMPE, Ondervoorzitter SoR

Antwoord van de redactie

Mijne heren voorzitter en ondervoorzitter,

Met ontsteltenis lezen wij in uw schrijven dat u een aantal dingen wil recht zetten omtrent de leugenachtige verzinsels in het artikel "En het gesor gaat verder". Na een eerste lezing en collectieve lachbui vonden we het raadzaam om toch een en ander te

duiden zodat ook u verstaat waarom wij zo boos zijn.

Maar laten we eerst de hand in eigen boezem steken: er staat inderdaad een fout in het vermelde artikel. Er is geen ad-hoc commissie opgericht betreffende de privatisering van het restaurant. Maar de intentie was er wel, volgens een notoir SoR-lid.

Jammer genoeg verhinderde de deadline ons om te wachten op de SoR-verslagen om het honderd procent zeker te zijn. Maar dit schoonheidsfoutje verandert niets aan de teneur van het artikel waar de redactie nog altijd volledig achter staat.

Laten we het nu even over uw schrijven hebben, mijnheer de voorzitter. U vindt dat het "van veel lef getuigt om een groep kersverse studenten-vertegenwoordigers de grond in te boren noch (sic, nvdv) voor zij een stap in de Sociale Raad hebben gezet". Het feit dat zowel het voorzitterschap als ondervoorzitter-

schap door dezelfde personen als vorig jaar wordt waargenomen weegt zwaar genoeg om te kunnen stellen dat de situatie dit jaar niet veel zal verschillen van die van het voorgaande jaar. De schertsvertoning tijdens de eerste bijeenkomst, die ondertussen wel al plaatsgehad heeft, waar u van de onwetendheid van SoR-leden misbruik maakte om zonder stemming omstreden agendapunten te laten goedkeuren, staaf deze stelling nogmaals. Het spreekt voor zich dat nieuwe studenten met een schone lei beginnen en dat de kritiek niet op hen slaat. Bovendien staat nergens vermeld dat de kritiek alle leden betreft.

U omschrijft deze redactie als een catering bureau van gespecialiseerde ingenieurs, denk vooral niet dat wij ons laten paaien door deze ere-titel. De enige bedenking die wij ons daarbij maken is wat wij dan wel verondersteld worden te cateren. Salade d'Ingénieur Spécialisé à la Niçoise, Ingenieur in eigen nat op grootmoeders wijze e.a.? Wij moeten u teleurstellen, hier op de redactie vertoef niemand met kannibalistische trekjes. Of insinueert u dat we onszelf uitbesteed hebben aan een groep van gespecialiseerde ingenieurs à la Tractebel. Dit is te gek om los te lopen, laten we overgaan naar het volgende puntje.

Verontwaardigd reageert u op "...wat tot de mogelijkheden behoort en wat niet. Wat wenselijk is en wat niet. Wat de noden zijn en wat niet..." dat we daar zelf nooit op gekomen zijn!". U wilt laten uitschijnen dat dat wel het geval was. Maar als dat dan zo was waarom bestel men dan eerst een plan voor een volledig nieuw restaurant, u kan er alles over lezen in de laatste vijf Moecials, om pas later de

mogelijkheden te bekijken. Ware het niet evidentier geweest om omgekeerd te werk te gaan? Die meneer van Snork&Partners had al zoveel grijze haren vooraleer hij zijn plan kwam verdedigen in de SoR!

Wat verder heschuldigt u ons van onopletendheid tijdens de SoR-vergaderingen want anders zouden we wel weten "dat het restaurant niet het "...enige dossier..." is dat behandeld werd..." Wel dat weten wij, ondanks onze onopletendheid. Maar in het over de hekel gehaalde artikel staat iets anders geschreven: "Het is dan ook het enige dossier dat nu behandeld wordt". Let op het woordje 'nu', het schuin gedrukte 'behandeld' en de tegenwoordige tijd van wordt. Dat verandert meteen de betekenis, of met andere woorden, u heeft wat er stond verdraaid. Misschien kan u in het vervolg wat beter opletten als u De Moecial leest. Bovendien wordt elders in deze Moecial uit de doeken gedaan op welke manier u de lopende dossiers behandelt (let op dit woord staat cursief!) die u aanhaalt om uw gelijk te staven.

Nog wat verder staat er eveneens een lezenswaardige zin. "Daar zouden wij toch willen verduidelijken dat acht van de twaalf effectieve SoR-leden studenten zijn en... zichzelf als modaal beschouwen." Wij zijn blij dat u het zelf zegt mijnheer de voorzitter want de middelmatigheid van u en het gros uwer discipelen zit ook ons hoog! In dezelfde passage over het gebrek aan voeling met de modale student schrijft u: "Het is terecht op te merken dat de modale student weinig interesse toont voor de in de SoR behandelde materie, maar wij menen dat de politieke desinteresse een eerder algemeen maatschappelijk fenomeen is." Dit is geen valabel

excuus en zeker geen reden om niets aan het probleem te doen! Trouwens de realiteit aan deze universiteit ontkracht uw stelling. Nog niet zo lang geleden slaagden een handjevol studenten erin om meer dan vijftien-zeventig mensen te verzamelen voor de stichtingsvergadering van een nieuwe politieke beweging, nl. Rood-Groen. En dit zonder een budget met acht nullen...

In de daaropvolgende passage beweert u dat wij citaten verzinnen om ons artikel dat niet onderbouwd zou zijn waarheidsgetrouw te doen klinken. Dat kan alleen maar slaan op de laatste paragraaf waarin u uw ondervoorzitter na een uitermate evidente suggestie vanwege De Moecial antwoordt: "Dat we daar zelf niet opgekomen zijn!" Nu kan ik u verzekeren dat dit niet verzonnen is. Zo'n uitspraak na zo'n gesprek is gewoon een godsgeschenk. Vandaar dat ik ze dan ook nog dezelfde dag in mijn notitieboekje geschreven heb.

Als uitsmijter waagt u het om de volgende zin neer te pennen: "De Moecial weet als geen ander dat de SoR oog heeft voor het belang en de rol van de media in onze maatschappij." Wij weten vooral dat de SoR nog niet zo lang geleden poogde om deze krant op te doeken omdat die iets te veel oppositie voerde tegen het beleid en de werkwijze van de toenmalige voorzitter Raf Devos. Kom alstublieft niet vertellen dat u, als geestelijke erfgenaam en poulaïn van het verfoelike duo Devos-Aerden, oog heeft voor het belang en de rol van de media binnen onze universitaire gemeenschap. U klinkt zéér ongehoorwaardig en u maakt zich belachelijk op de koop toe!

De redactie

SoR

Aangezien we onderbouwde kritische berichtgeving hoog in ons vaandel schrijven en de SoR ons zeer na aan het hart ligt, voelen we ons geroepen om de disfuncties van de Sociale Raad Studenten verder uit de doeken te doen.

De Sociale Raad die verondersteld wordt om het beleid van de Sociale Raad Studenten uit te stippelen, wordt bevolkt door studenten die vaak niet goed weten waarmee ze bezig zijn. Door een gebrek aan kennis laten ze zich keer op keer in het ootje nemen door de coördinator van de Sociale Raad, Nic Van Craen. -Als we de SoR vergelijken met een orkest dan bespeelt Nic Van Craen de eerste viool (lees: de voorzitter van de SoR) en is Els Witte een (begenadigd) dirigent. De spontane twintiger Nonkel Nic, het administratieve hoofd van de sociale sector slaagt er keer op keer in om, via loopjongen annex voorzitter Eeraerts, de zetelende studenten allerlei beslissingen te laten nemen waarvan ze de consequenties niet goed beseffen.

Onder het administratief personeel van de sociale sector geven sommigen grif toe dat men eerder was kan laten goedkeuren door de SoR als men er maar voor zorgt dat het overtuigend naar voor gebracht wordt. Het leidt geen twijfel dat men daar dan ook dankbaar gebruik van maakt. Zij zijn

The sequel of Sector Opdoeking na Rationalisatie

echter niet de enigen die dit spelletje spelen. Ook op het hoogste niveau van onze universiteit speelt men daar handig op in. Zo heeft men in de SoR onlangs 'carte blanche' gegeven aan de Raad van Bestuur om de inschrijvingsgelden voor de Voortgezette Academische Opleidingen te verhogen (zie artikel VAO). Zij hadden de macht om deze student-onvriendelijke evolutie tegen te houden maar dat idee kwam niet in hen op. Ze hadden op z'n minst een aantal beperkingen kunnen opleggen, het afhakken van grenzen als het ware. Maar ook dat vonden ze niet nodig. In gebouw M zullen enkelen tevreden in hun handen gewreven hebben toen het eenmaal goedgekeurd was. Sommigen zullen hier tegenin brengen dat diegenen die onmiddellijk na hun VUB-studies een VAO willen volgen hier niet onder te lijden zullen hebben. Maar als men de huidige evolutie in de onderwijswereld kent, weet men ook dat het levenslange leerproces dat eraan zit te komen ertoe zal leiden dat werknemers genooddacht zullen zijn om zich regelmatig bij te scholen. En zodra de huidige krapte op de arbeidsmarkt verdwijnt, zullen het de werknemers zijn en niet de bedrivers die deze noodzakelijke bijscholingscursussen zullen betalen. Als men op een sociaal verantwoorde

wijze onderwijs wil aanbieden zou het een wijze beslissing geweest zijn om de inschrijvingsgelden bewust laag te houden voor iedereen. Men kan zich echter de vraag stellen of de dames en heren in de SoR ook maar enig benul hebben van de aankomende veranderingen in de onderwijswereld. Laat staan dat ze een beleid uitstippelen dat daarop kan anticiperen.

Het is echter niet enkel omwille van deze kortzichtigheid dat men met een gerust gemoed kan beweren dat de heren en dames studenten-vertegenwoordigers hun taak niet goed verstaan. Ze worden verondersteld de studentenbelangen te behartigen maar daar slagen ze niet in. Dat komt omdat ze geen verschil maken tussen 'studentenbelangen' en 'universiteitsbelangen'. Het onderscheid is nochtans zodanig eenvoudig dat verdere uitleg niet nodig is. In de SoR gaat men er gemakshalve vanuit dat wat voor de universiteit een goede zaak is sowieso een goede zaak is voor de studenten. Het is net in verband met dossiers waar die twee belangen botsen dat ze uit onwetendheid steevast de verkeerde beslissingen nemen. De argumenten die ze voorgeschoteld krijgen om bepaalde dossiers goed te keuren (zoals de VAO's, quartier Latin, de tweede fase van de uitbreiding van de Schoofslaan, het Convivium...) zijn netjes voorgekauwd door de administratie onder impuls van hogerhand. Deze vaak geldverslindende projecten belasten de begroting van de sociale sector zonder dat er een wezenlijk voordeel voor de studenten tegenover staat. Als er dan moet bespaard worden, gebeurt dat uiteraard niet door te beknipten op deze projecten. Veel gemakkelijker is het om de huren van de studentenkot op te trekken of om de maaltijdprijzen te laten exploderen. Dat deze a-sociale maatregelen getroffen worden, komt onder meer door de subtiele druk die uitgeoefend wordt door de administratie (lees: Nic Van Craen) op de voorzitter die het dan

mag verkopen aan de leden van de SoR. Maar, en wat een veel groter verwijt is aan het adres van de SoR-leden, ook hun eigen houding als 'beheerders-bestuurders' heeft er veel mee te maken. Ze beschouwen het als hun opdracht om de begroting perfect in evenwicht te houden. Op zich is dat geen probleem, maar als daardoor de sociale sector verwordt tot een soort van OCMW wordt het toch tijd om zich eens te bezinnen. Een sociale sector is per definitie een verlieslatende sector omdat men diensten verleent zonder dat men daarvoor een compensatie kan vragen. In de eerste plaats moet men uitgaan van de noden van de studenten en niet van de eisen die de begrotingscommissarissen stellen. Uiteraard heeft men op het niveau van de Raad van Bestuur graag dat de SoR niet verlieslatend is, ze proberen dan ook steeds opnieuw om de studenten-vertegenwoordigers te doordringen van dat idee.

Het is door die houding dat men overgaat tot het nemen van totaal a-sociale beslissingen die verantwoord worden met argumenten die rechtstreeks ontleend zijn aan het vrije-markt-denken. Een mooi voorbeeld daarvan is de veranderende houding in de prijzopolitiek van maaltijden en koten. De bedoeling van de sociale sector zou moeten zijn dat iedereen, ongeacht zijn of haar financiële achtergrond, dezelfde kansen krijgt om verder te studeren. Dit gelijkheidsprincipe wordt echter meer en meer verdrongen door een nieuwe versie van "gelijkheid". Een versie die er op neer komt dat men krijgt wat men kan betalen. Een treffend voorbeeld is de huidige gang van zaken in de huisvestingssector. Men wil niet alleen de laagste prijscategorie afschaffen waardoor de armen onder ons bijna het dubbele zullen moeten betalen terwijl de hoogste prijzen onveranderd blijven. Men denkt er ook aan om de prijzen aan te passen aan de kwaliteit van de koten. Dit lijkt eer-

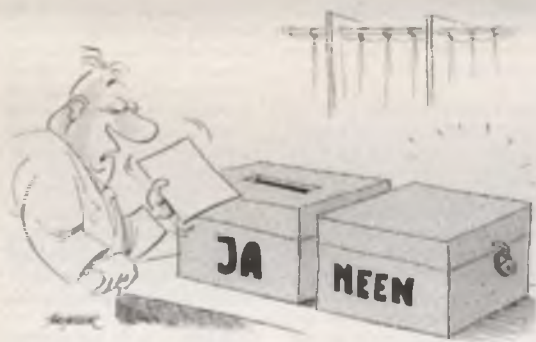
lijk maar het is totaal in tegenspraak met de principes van het sociale beleid. Het komt erop neer dat de armzalige studenten gehuisvest zullen worden in de miserabele koten van de Nieuwelaan, de fils-à-papa op de luxeflatjes van de Schoofslaan en de rest mag op de campus.

Nu wil men volledig conform de attitudo als beheerder-bestuurder een onderscheid maken tussen dienst huisvesting en de sociale sector. Daarbij moet dienst huisvesting rendabel worden -altijd de eerste stap naar privatisering- en worden de financiële compensaties voor de studenten betaald door de sociale dienst. Kortom hetgeen men meer aan huur zal moeten betalen, zou worden terugbetaald via de sociale dienst. Heden wordt rekening gehouden met de financiële achtergrond van de student in kwestie bij het bepalen van de huur die hij of zij moet betalen. Dat mechanisme is nu aan afbraak onderhevig. Deze broekzak-vestzak operatie wekt de indruk onschuldig te zijn en geen consequenties te hebben maar ze zet de deur open voor een sluimerende afbraak van het sociaal beleid. Zoals gezegd, hetgeen men meer zal moeten betalen, zou vergoed worden maar wat als men binnenkort besluit om deze compensaties te verminderen of niet te indexeren? Deze besparingsoptie is veel minder zichtbaar dan een verhoging van de huurprijzen en zal dus minder weerstand oproepen. Als men deze ideeën consequent gaat doorvoeren houdt men binnen de korste keren een universitaire OCMW over in plaats van een sociale sector. Het kan toch niet de bedoeling zijn om enkel aan symptoombestrijding -lees: windowdressing- te doen zonder de problemen fundamenteel aan te pakken. De oplossing ligt nochtans voor de hand. Goedkoop en betaalbaar onderwijs voor iedereen!

De redactie

privatisering van deze dienst. Dit gerucht doet nu al de ronde. Ook de sociale toelagen, waarvan de kans groot is dat men ze na verloop van tijd niet langer zal indexeren, zullen bedreigd worden. Of zelfs het afschaffen ervan voor sommige categorieën...

De redactie

vervolg van p.1

De anderen zien hun huur stijgen met tien tot vijftien procent. Behalve de rijksten die slechts 7,5% meer moeten betalen.

De bedoeling is dat deze prijsverschillen gecompenseerd zullen worden door toelagen van de sociale dienst. Maar laat ons duidelijk wesen, een aanzienlijk deel van de eerste-kannars zal de weg naar de sociale sector niet vinden of zal niet op de hoogte zijn van het feit dat ze recht hebben op een deel van het geld dat ze teveel betalen. Sommigen zullen zich de moeite niet willen getroosten om zich doorheen de procedure te worstelen voor een op maandbasis relatief klein bedrag. En u weet net zo goed als wij, dat de Sociale Dienst de eerste drie maanden van het academiejaar overspoeld wordt door aanvragen allerhande, zodat velen pas na de kerstperiode te weten zullen komen of ze hun toelage krijgen of niet.

Laten we er even van uitgaan dat de vrijzinnige student Jozef dit jaar aanspraak maakt op een kamer van de universiteit voor 2150 BEF en dat Jozef nu 3900 BEF moet ophoesten voor diezelfde kamer. In het beste geval krijgt hij een toelage van 1750 BEF, zodat hij uiteindelijk toch maar 2150 BEF uit eigen portemonnee moet betalen. Maar dan is het nog niet gezegd dat Jozef maandelijks 1750

BEF kan voorschieten. (Tenminste als dit bedrag van 1750 BEF netjes op tijd, elke maand op Jozefs rekening gestort wordt...)

Dit alles komt neer op een verdoken, slinkse vorm van besparingen. De meeropbrengsten van de huren zullen naar verluidt dienen om Dienst Huisvesting zelfbedruipend te maken. En op de begroting van de SoR

is er weinig speelruimte. Maar zelfs als men voldoende geld overhoudt van de prijsverhogingen om extra sociale toelagen te financieren, bekomt men als periferie neveneffect dat de armen de armenste subsidiëren.

Maar nog enkele andere gevaren loeren om de hoek. Zodra Dienst Huisvesting rendabel zal zijn, zullen er stemmen klinken die pleiten voor een

Schijven gezamenlijk belastbaar inkomen (BEF)	Huurprijs			Bezetting kamers	% stijging tov 1998-1999	
	1998/1999	1999/2000	2000/2001			
vanaf 0 - 400 000	2000	2150	3900	4%	95%	
volgend jaar 0 - 873 891	400 001 - 600 000	2500	2700	11%	56%	
	600 001 - 750 000	3000	3300	10%	30%	
	750 001 - 900 000	3500	3800	9%	11,5%	
	900 001 - 1 100 000	4000	4300	12%	13%	
	1 100 001 - 1 500 000	5000	5400	17%	14%	
	1 500 001 - 2 000 000	6000	6500	22%	15%	
	2 000 001 - 2 500 000	7000	7500	8000	7%	14%
	+2 500 000	8000	8600	8600	8%	7,5%

Oproep voor een democratische school

interview

Een interview over democratisering en commercialisering van het onderwijs, maatschappijkritiek op de schoolbanken en de invloed van nieuwe technologieën op de bestaande sociale ongelijkheid in de leslokalen.

In september 1995 kwamen de Franstalige leraars samen in de vakbondsgebouwen aan het Fontainasplein. Dit was de start van de grote onderwijsstaking die tegen de besparingen, waarbij 3000 leraars werden afgedankt, en voor een herfinanciering van het onderwijs. Enkele nederlands-talige leraars kwamen hun solidariteit betuigen. Deze dynamiek leidde tot het ontstaan van de beweging "Oproep voor een Democratische School" (OVDS). De bedoeling was om de contacten tussen de twee gemeenschappen te bevorderen. De "Oproep" organiseerde debatten over de toekomst van ons onderwijs waaraan de onderwijsvakbonden van het noorden en het zuiden deelnamen. Op 29 februari 1996 was er een gezamenlijke betoging van 20.000 leerkrachten door de straten van Brussel. Voor de regeringspartijen CVP en SP ging dit te ver. De Vlaamse vakbonden kregen het bevel om zich terug te trekken. Ondanks deze tegenslag bleef OVDS actief, richtte studiedagen in en verspreide een nieuwsbrief. Begin dit jaar verscheen het eerste nummer van hun tijdschrift dat dezelfde naam draagt als de organisatie zelf. Wij interviewden Hugo Van Droogenbroeck, redacteur en een van de bezielers van de "Oproep voor een Democratische School". De eerste vraag was uiteraard:

"Waarvoor staan jullie?"

HVD: Een discussiepoint bij uitstek is de toekenning van voldoende financiële middelen als basisvoorwaarde om democratisch onderwijs te kunnen aanbieden. Onderwijs moet gefinancierd worden naar zijn behoeften. Daarvoor is het noodzakelijk dat de staat voldoende middelen ter beschikking stelt zodanig dat het voor iedereen toegankelijk kan zijn. De onderwijsmiddelen moeten gelijke tred houden met de groei van de welvaart. Alle onderwijs moet gratis zijn, tot en met het hoger onderwijs. Daarom ijvert de OVDS voor een herziening van de financieringswet. In het begin van de jaren tachtig werd 7% van het bruto Binnenlands Product aan onderwijs besteed. Intussen is dit percentage gedaald tot 5,5%. Een terugkeer naar die 7% zou 120 miljard extra middelen per jaar voor de beide gemeenschappen samen betekenen.

Democratisch onderwijs wil zeggen dat het onderwijs zodanig geconcentreerd moet zijn dat de sociale ongelijkheden uitvakt en iedereen dezelfde kansen moet bieden. Alle kinderen moeten de hulp krijgen die zij nodig hebben. Nu ziet men dat het onderwijs sociale ongelijkheden in de hand werkt en versterkt. De sociale afkomst van de leerlingen is determinerend voor de schoolresultaten en de studieoriëntering. Dat proces begint al in het lager onderwijs.

Wij willen ook dat het onderwijs een complete vorming biedt aan jongeren. Daarom zijn we tegen een vroegtijdige specialisatie zoals die nu bestaat. We willen dat de leerlingen zo lang mogelijk samen onderwijs krijgen en dat de keuze voor een specifieke richting zo lang mogelijk moet uitgesteld worden. Met een complete vorming bedoelen we niet alleen een theoretische maar ook een technische opleiding. Maar dit moet losstaan van een beroepsoriëntering. De leerlingen moeten de kans krijgen om kennis te maken met alle vormen van de maatschappij: zowel wetenschappelijk, technologisch, economisch, sociaal, cultureel, enz. Daarom gaan we niet akkoord met de huidige opsplitting van het secundair onderwijs in ASO enerzijds en technische- en beroepsopleiding anderzijds. De eerste zijn voorbestemd om hogere of academische studies aan te vatten. De laatste worden voorbereid om meteen de arbeidsmarkt te betreden. Bovendien is de selectie die nu plaatsgrijpt is een sociale selectie: kinderen van hogere beroepen hebben zeven maal meer de kans om ASO te volgen dan arbeiderskinderen.

Maatschappijkritiek als attitude

Een ander belangrijk punt waarvoor wij meer aandacht vragen is dat de jongeren zouden moeten leren hoe onze maatschappij in elkaar zit. Eigenlijk willen we de jeugd enige zin voor maatschappijkritiek bijbrengen. Onderwijs zou in de eerste plaats inzichten moeten bijbrengen. Bijvoorbeeld over de vele vormen van onrecht die bestaan in onze maatschappij. Men wil vermijden dat jongeren het vrije-markt-denken in vraag stellen. Het in vraag stellen van onze maatschappij leert men niet op school,

des men gaat dat later in zijn leven ook niet doen. Wij hebben kritische mensen met een brede vorming nodig, die samenwerken aan een leefbare wereld voor iedereen. De school moet een plaats van experimenteren en expressie worden, waar jongeren leren deelnemen aan allerlei acties, waardoor zij vat krijgen op alle facetten van de samenleving.

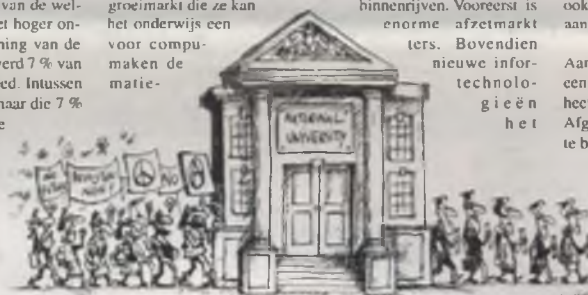
Dit is echter maar mogelijk als het onderwijs onafhankelijk blijft van het bedrijfsleven.

Sinds einde van de jaren tachtig krijgt het discours over onderwijs een andere inhoud. We zitten in een overgangsfase van massificatie, d.w.z. grotere deelname aan onderwijs, naar commercialisering van het onderwijs. Het bedrijfsleven ziet onderwijs en opleiding ook als een concurrentiefactor om op de wereldmarkt te kunnen meedrijven. We zien dit op verschillende terreinen.

We verzetten ons tegen de commercialiserings- en uitbestedingspolitiek die in het onderwijslandschap gaande is. Onderwijs wordt van een dienst aangeboden door de overheid aan haar onderdanen naar een segment van de vrije markt. Men spreekt ook niet meer over onderwijs maar over 'educatieve diensten' alsof het een vrije-markt-product betreft. Het grote probleem daarmee is dat het de sociale ongelijkheid nog zal doen toenemen. Het onderwijs verschuift door de privé-sector zal uiteraard niet gratis zijn. Wie geld heeft zal nog kennis kunnen verwerven wat in tegenspraak is met de gedachte van de democratisering van het onderwijs. Deze evolutie bestaat niet alleen in de academische wereld maar ook in het lager en secundair onderwijs.

Vlaams Economisch Verbond

Het onderwijs van de OESO-landen vertegenwoordigt een markt van 875 miljard euro, even veel als de automobiemarkt. De industrie beschouwt het onderwijs als een nieuwe groeimarkt die ze kan binnenrijven. Vooreerst is het onderwijs een enorme afzetmarkt voor computers. Bovendien maken de materiële en technologische h e t

mogelijk om lespakketten via afstandsonderwijs te verkopen. Men ziet dit zelfs binnenglijpen in teksten van de overheid. In de beleidsnota van Vlaams minister van onderwijs Marleen Vanderpoorten is een van de punten die ze beklemtoont de modularisering van het onderwijs. Deze modules moeten ook kunnen aangeboden worden door derden. Derden, daarmee bedoelt men het bedrijfsleven. Als men de teksten van het Vlaams Economisch Verbond er naast legt ziet men waar men de mosterd gehaald heeft. Deze zijn veel explicieter. Ze willen hoe langer hoe meer een voet aan de grond krijgen binnen het onderwijs en vooral op het inhoudelijke vlak. Ze willen dat lessen die men bij derden gevolgd heeft deel kunnen uitmaken van het initiële curriculum. Kortom het onderwijs dat zij aanbieden zou op gelijke voet moeten staan met het officiële onderwijs. De minister treedt deze stelling bij als ze schrijft "dat er geen onderscheid meer moet worden gemaakt tussen formele en niet formele opleidingen". Zij heeft het over "het valideren van diverse ervaringen." "er moet een uniforme certificering worden van competenties verworven zowel in formele als informele leerervaringen."

De intrede van nieuwe technologieën in het onderwijs houdt ook gevaaren in. Een klein voorbeeldje: als kinderen in de lagere school documentatie moeten zoeken voor een bepaalde taak, dan zijn er kinderen die afkomen met mooie kleurenprints van plaatjes die ze op het internet gevonden hebben, terwijl anderen het moeten stellen met de reclamefolders die in de bus vallen. Deze bestaande sociale ongelijkheid wordt versterkt omdat de eersten meer waardering zullen krijgen dan de armoezaaiers. Hier zorgt de intrede van moderne technologie in het onderwijs tot een bestendiging of zelfs versterking van de bestaande scheefgetrokken sociale verhoudingen. Specifiek in verband met de steeds be-

langrijker wordende computertechnologie zouden de scholen een systeem moeten ontwikkelen zoals nu bestaat met de leerboeken. Kinderen van wie de ouders niet in de mogelijkheid verkeren om een computer te kopen zouden een computer moeten kunnen lenen of huren via de school zodat ze evenveel kansen hebben als de rest om daarmee te leren werken. Maar nu spreken we enkel over gelijke kansen in verband met het omgaan met nieuwe media.

Leerprogramma's ongesteld door het bedrijfsleven

Een minstens even belangrijk punt van discussie is de toekomst van het onderwijs en welke inhoud dat onderwijs moet hebben. In het technisch en beroepsopleiding wordt er stevig gelobbyd om de invloed van het bedrijfsleven sterk te laten toenemen. Dat is duidelijk merkbaar in de commissies die de beroepsprofielen van de studierichtingen uittekenen. Vroeger hadden de leerkrachten inspraak in deze commissies, nu worden deze profielen geleverd door de SERV (Sociaal-Economische Raad Vlaanderen, nvdr). Op deze manier kan het bedrijfsleven zijn wensen integreren in de beroepsprofielen en dus de inhoud van het onderwijs bepalen. Het gevolg is dat men enkel die vaardigheden aanleert die het bedrijfsleven onmiddellijk nuttig acht. We zetten ons af tegen de huidige tendens van de competenties in het onderwijs. Dit houdt in dat men enkel vaardigheden wil aanleren maar dat de inhoud eruit verdwijnt. Het aanleren van vaardigheden geeft geen inzichten maar is zuiver functioneel. Dit is nadelig voor de studenten die binnen de kortste keren uitgerangeerd geraken. Het onderwijs wordt geknipt op maat van het bedrijfsleven en de noden van de mensen, de studenten worden over het hoofd gezien. De toekomstige werknemer moet flexibel zijn in een hyper-fleibele werkomgeving, hij moet in team kunnen werken, moet de nieuwe informatietechnologieën kunnen hanteren, moet stressbestendig zijn, enz. Over de rest moet hij zich niet te veel vragen stellen. Deze attitudes wil men ook aanleren aan de studenten zodanig dat ze dat ook zullen aanvaarden eenmaal ze de arbeidsmarkt betreden.

Aangezien de kennis zich om de zeven jaar vernieuwt is men na een aantal jaren niets meer met heigem men op school geleerd heeft. Dit sluit aan bij het idee van het levenslang leerproces. Afgestudeerden moeten zich constant bijwerken om op de hoogte te blijven van de nieuwste kennis, die nuttig is voor de arbeidsmarkt. Deze bijscholing moet men dan op de privémarkt gaan zoeken. Dit is een enorme onontgonnen markt voor het bedrijfsleven. Het levenslange leerproces biedt aan het bedrijfsleven veel voordelen. Er is het aspect van de groeimarkt waar ze de komende jaren mooie winsten hopen te maken. Kosten die zij anders moeten doen na het in dienst nemen van werknemers kunnen zij nu afwentelen op de werknemers door hen te verplichten zich bij te scholen na de werkkuren of op de gemeenschap door hen te integreren van de voor hen interessante vaardigheden in de bestaande lessenspakketten op de secundaire scholen. Uiteraard zullen zij ook de inhoud van de door hen geleverde lessen bepalen.

De school wordt een bedrijf

Een ander punt is dat de school meer en meer als een bedrijf wordt georganiseerd. De overheid beschouwt het organiseren van onderwijs niet meer als haar taak. De traditionele school als openbare dienst, gefinancierd door de overheid heeft afgedaan. Centrale regelgeving heeft afgedaan, deregulering is troef. Opleidingen die geen direct economisch belang hebben worden afgehouwd. Het wetenschappelijk onderzoek staat in dienst van de ondernemingen en hun winstbelangen. Voor projecten die de samenleving kunnen humaniseren zijn de middelen schaars geworden.

Wij willen mensen bewust maken van de wereld waarin we leven. Wij willen dat mensen zich rekenschap geven van het feit dat het bedrijfsleven het onderwijs aan het inpalmen is, dat daar een halt moet aan geroepen worden. Het onderwijs moet niet op een bureaucratische manier maar op een democratische manier geconcentreerd worden en moet een openbare dienst ten dienste van de gemeenschap blijven.

De redactie

De democratische school verschijnt 4 maal per jaar, een jaarbonnement kost 200 fr, storten op rekeningnummer 000-0572257-54 van OVDS, Vrijwilligerslaan 103 bus 6, 1160 Brussel, tel/fax: 067/21.78.78, e-mail: ovdsk@skynet.be

Het Voorspelbaar Ongeluk van V.O.

Het zag er in het begin van dit academiejaar naar uit dat het een goed jaar zou worden voor de politieke kringen aan de VUB. Le V.O. Nouveau était arrivé en Rood-Groen werd boven de doopvont gehouden. Ondertussen is het tij gekernd en liggen deze kringen er ei zo na op apegapen bij. Over het hoe en waarom lopen de meningen uiteen. In deze eerste bijdrage nemen wij de situatie van Studiekring V.O. onder de loep.

Om het verhaal te kunnen begrijpen moeten we eerst even teruggaan in de geschiedenis. Vorig jaar werd het

Collectief 'Vluchten kan niet meer' naar aanleiding van de vluchtelingenproblematiek opgericht door een aantal studenten, waarvan velen deel uitmaakten van de Actief Linkse Studenten (ALS). Om de logistieke problemen van dit collectief op te lossen was de Studiekring Vrij Onderzoek (VO) hen financieel bijgesprongen. Al vlug rijpte het idee om na het universiteitsasiel voort te gaan met het engagement maar dan binnen VO. De studiekering die op dat moment (buiten een aantal acties waaronder de opgemerkte actie tegen extreem rechts) een weinig overtuigend bestaan leidde, telde echter nog drie actieve leden die het niet erg begrepen hadden op deze vlieg van jong geweld. In hun achterdocht vermoeden zij vijandige overnamepogingen door linkse extremisten. Zelfs w

lijfblad (dat zoals u weet niet links is, maar rechtdoor gaat) werd er meermaals van verdacht mee in het complot te zitten.

Hoe dan ook; que sera, sera en na enige administratieve beslommeringen en tegenwerkingen was de overname een feit. De drie toekomstige ex-leden werden in de nacht van de lange messen vriendelijk buitengekuist en gevraagd zich niet meer in de buurt van het VO-lokaal te vertonen. De zuivering was een feit. Een geheel nieuw bureau werd geïnstalleerd en met frisse moed werd er al vlug weer druk gepalaverd over de zin en onzin van het maatschappelijk debat. Het grote project waar de nieuwe ploeg op had zitten hopen kwam echter niet van de grond. Op een aantal geslaagde en minder ge-

slaagde debatten en acties na (actie rond de bibliotheek, collectieve ontvoering,...), lukte het hen niet om VO uit de marginaliteit te halen. Bovendien rustte op hen nog het stigma "linkse rakkers" te zijn wat het soms moeilijk maakte sympathie te vinden bij het ruimere VUB-publiek. Dit stigma is ontstaan door het feit dat de meeste leden afkomstig waren van het inmiddels opgedoekte ALS waarvan het merendeel van de leden dus had gekozen voor een engagement binnen VO.

Deze situatie zorgde natuurlijk ook voor fricties binnen VO zelf, waarvan de leden er zelf ook erg uiteenlopende visies op na hielden omtrent de invulling die moest worden gegeven aan de Studiekring. Deze ideologische tegenstellingen resulteerden

soms in discussies van het kaliber "kunnen wij als vrije onderzoekers wel meelopen in een betoging tegen extreem rechts?" De ontredde ring werd voelbaar bij velen wat onlangs resulteerde in een "informele" bijeenkomst van het ter ziele gegane ALS. Voor de voorzitter van VO, Dimitri De Decker die hiervan niet op de hoogte werd gesteld, was deze heimelijke "dolksteek in de rug" de druppel die de emmer deed overlopen. Hij wou geen voorzitter meer zijn van een "terminaal patiëntje" en legde prompt zijn voorzittersfunctie neer. Wanneer hij daarna het ietwat drieste karakter van deze actie inzage stelde hij voor zijn engagement te beperken tot het helpen met de lopende zaken, doch niet in de hoeda

vervolg op p. 11

Fabeltjes

Geruchten en Gedachten, waarvan niet bewezen is dat ze niet waar zijn!

Er heeft een agressie plaatsgevonden. Een reconstructie.

"Waar was u op 17 januari? Vandalisme in BSG-zaal" blakletterde onze bevriende krant De Krant in haar laatste, beklijvende editie.

Gedurende de nacht van 18 op 19 januari heeft er aan de rand van de campus oefenplein een agressie plaatsgevonden deelde Facility Manager Patrick Steen mee in de vorige Moeial.

Wat is dat tegenwoordig toch allemaal met dat geagresseer? hoor ik de aandachtigen onder u terecht opmerken.

Onder impuls van diezelfde vraag heb ik enkele dagen post facto, in naam van uw en mijn geliefde blad, een diepgravend onderzoek ingesteld. De resultaten van dit onderzoek zijn verbijsterend en de redactie heeft na dagen van vergaderen besloten nu pas openbaar te maken wat ze al geruime tijd wist. (Natuurlijk vroeg Steen hierover niet te berichten, immers dat zou het onderzoek helemmeren!) Niet alleen bleek de agressor van 17 en 18 januari een en dezelfde persoon te zijn, ook ontdekten wij dat enkele vooraanstaande leden uit de VUB-gemeenschap (onrechtstreeks, maar desalniettemin) hebben bijgedragen tot de bewuste gebeurtenissen. Wij eisen dat de betreffende mensen hun

verantwoordelijkheid opnemen en onmiddellijk hun ambt neerleggen.

Het begon allemaal op de fluwelen avond van zeventien januari.

Q had zich voorgenomen nog een ommetje te maken. Kwestie van de ruzie met zijn wijf zo snel mogelijk te vergeten. Natuurlijk hield hij van haar. Het is toch niet omdat hij haar, luid loeiend, langs achter wou bestijgen, dat hij vindt dat ze een koe is. Wat een intolerantie heerst er tegenwoordig in deze maatschappij! Maar goed, dat wilde hij dus allemaal zo snel mogelijk vergeten, en hij wandelde richting BSG-zaal, u weet wel. "Amaai Q, gij ziet er opgefokt uit", stamelde van zijn boezemvriend van achter een pint.

Weinig enthousiast vertelde Q wat hem was voorgevallen.

Een tijdje later betrad de goedlachse SaR-voorzitter, we zullen hem voor de eenvoud en uit respect voor zijn privacy Z noemen, de gewijde BSG-ruimte. Hij maakte hier en daar wat reclame voor een nieuw cateringbureau, en klopte vervolgens op de schouder van Q.

Q wilde al bijna beginnen bulderen of hij nu eindelijk eens met rust gelaten kon worden, toen hij de blinkende oogjes van Z zag. Z zou hem wel begrijpen dacht hij, en Q vertelde Z welk onrecht hem diezelfde avond te beurt was gevallen.

Maar Z was nog zo zeer in het uiterst gecompliceerde dossier van de uitbesteding van het universiteitsrestaurant verzonken, dat hij nauwelijks opmerkte dat Q hem had aangesproken. Op automatische piloot knikte Z af en toe ja, dan wel neen, wanneer hij vermoedde dat Q hem iets vroeg

en een ja - dan wel neen - antwoord verwachtte.

Toen Z ja antwoordde op de vraag "Hoelang denk je dat wij nu al samen zijn, Jasperina en ik?", begreep Q wat er gaande was, en galopperde hij brieskend naar de toiletten.

De fluwelen avond was inmiddels overgegaan in een ochtend die zacht was als zijde. De vogeltjes floten al, toen Q als een bezetene en luid loeiend de toiletten van de BSG-zaal ruïneerde. Uiteraard waren de BSG-tempeliers al te bezopen om op te merken dat Q, als een Christus getooid met een tweejaar-geleden-nog-vernieuwde-WC-bril, naar buiten stormde. "Het is toch bijna Carnaval", beantwoordde hij de vragende blik van enkele voorbijgangers, niet wetende hoe groot zijn gelijk eigenlijk wel was.

De volgende middag werd Q wakker in het struikgewas aan de achterkant van gebouw Y.

De bittere ironie van deze situatie ontging hem niet. Toen hij de vorige nacht, getooid met een flitsende WC-bril, straalbezopen en woedend als Zeus, aanbeldde bij zijn vriendin, kreeg hij van haar te horen dat hij eerst maar wat moest ontzuieren in de buitenlucht.

Hier lag hij dus, ontzuierd, drien-twintig jaar geleden ontstaan uit een X en Y chromosoom, in het struikgewas van gebouw Y, met een ernstige deuk in zijn mannelijkheid en met een WC-bril aan zijn linkerzijde. Evenlijes wilde hij nog, voor de grap, luid loeien, maar toen hij het gebonk op de ramen achter hem hoorde, hield hij zijn adem in. Het was die ver-

vloekte Z weer, die aan zijn bureau in gebouw Y naarstig als een mier zijn dossiers had zitten doornemen en nu met de handen in de zij op hem neerkeek. Q urineerde kort en krachtig tegen het venster van Z's kantoor, trok zijn broek op, zocht de WC-bril, en maakte zich uit de voeten.

Naarmate de avond naderde en het weer druilenger werd, voelde Q meer en meer berouw over zijn gedrag van de vorige dag. Hij wist bovendien hoe zeer het Facility Management aan deze nieuwe WC-brillen gehecht was, dat maakte hij althans op uit haar voorbijgevoerde Sanitaire Acties, meer in het bijzonder het plaatsen van de beschermhulzen voor de WC-papierjes. Daarom besloot hij naar de BSG-zaal te gaan om de WC-bril terug te geven.

Maar enkele fuigangers die de nacht daarvoor in een WC-bril-loze pot hadden moeten braken, hadden alarm geslagen toen ze merkten dat twee toiletten waren vandaliseerd. Eén bril was zelfs spoorloos verdwenen. Stante pede werd via de RED LINE opperhoofd en Hostility Manager P. Steen gecontacteerd, die twee waakzame veiligheidsagenten beploofde voor de volgende avond. Want hij was ervan overtuigd dat de agres-

sor opnieuw zou toeslaan. De twee waakzame veiligheidsagenten stonden dus waakzaam aan de ingang van de zaal, toen Q, nederig als een bekeerde, wilde binnentreden. "Daar zal je hem hebben", fluisterde de ene agent tegen de andere, en zette zich schrap om Q te bespringen. Gelukkig stonden Q's zintuigen op scherp, zoals steeds na een avondje zuipen, zodat hij net op tijd de agent kon ontwijken. Razendsnel liep hij over de campus en schudde de twee agenten af.

Hij voelde zich afgewezen. Was het niet voldoende dat hij berouw had getoond? In wat voor een intolerante maatschappij leven wij toch? En zijn vriendin was blijkbaar ook al niet meer te vinden voor een grapje. Van de opwindend liep zijn stoelgang altijd nogal vlot, maar nu kon hij zich nauwelijks nog inhouden. Waar kan ik nu schijnen? Deze en andere existentiële vragen overvielen hem als een donderslag.

Hij was op het sportterrein terecht gekomen.

Droevig legde Q de WC-bril op de grond. Hij ging erop zitten en ontlastte zich. Dan viel hij in slaap. Omstreeks vier uur 's ochtends, werd Q wakker.

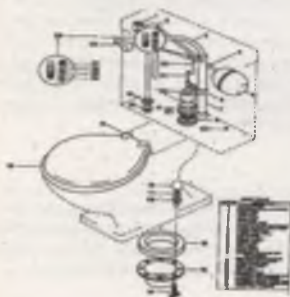
Er was iets gebroken in hem. Zijn blik was star. Hij zwalpte naar de rand van de campus. De WC-bril nog steeds onder de arm. Een hem onbekend meisje kruiste zijn pad.

Mechanisch nam hij de bril van onder zijn arm en begon, in de nacht van 18 op 19 januari, tussen 04u00 en 05u00 's morgens, met het tuig op haar te kloppen.

Even later lag ze op de grond met meer dan een gapende wonde aan het hoofd. De bril lag naast haar.

In de verte hoorde ze een koe loeien.

Maria Magdalena Smurf

Om ooit de kloof te dichten...

Maatschappij

Een belasting op financiële speculatie???

De kloof tussen rijk en arm in de wereld neemt nog steeds toe. Per dag sterven 30.000 kinderen van hongersnood en ontbering. Toch kan armoede uit de wereld gebannen worden. Hier is slechts een jaarlijks bedrag van 1.480 miljard frank voor nodig. Een van de mogelijke middelen is een wereldwijde belasting op speculatieve kapitaalstromen. Tobin taks. Financiële speculatie is dan wel winstgevend voor een kleine groep superrijken, maar zorgt tegelijkertijd voor economische crisissen in Thailand, Indonesië, Rusland, Brazilië... Met enorme sociale en economische gevolgen voor miljoenen mensen: werkloosheid, armoede, migratie.... Een kleine taks van 0,1% zou genoeg zijn om iedereen in de wereld voeding, onderwijs en gezondheidszorg te bezorgen.

Wat is financiële speculatie?

Onder het motto "ik wil de grootste zijn" is de geldmarkt (handel in vreemde munten) de laatste jaren gegroeid tot de grootste markt ter wereld. Met een omzet van 1852 miljard \$ per dag (cijfers van april '98) oftewel 71090 miljard BEF. In 1995 bedroeg de dagomzet nog 1386 miljard \$. Dit betekent een stijging van 25% in drie jaar tijd.

Van deze 1852 miljard \$ wordt er 1490 miljard \$ verhandeld op de traditionele of directe wisselmarkt (spotmarkt). Concreet betekent dit dat er vreemde munten aangekocht of verkocht worden tegen de dagprijs. Je kan het vergelijken met de manier waarop je bij een buitenlandse reis naar je bank stapt om Belgische frank om te wisselen in b.v. Mexicaanse peso's. Naast de directe geldmarkt heb je de afgeleide markt of derivaten (swaps, futures, options,...). Simpel gezegd zijn dit aan- of verkopen op termijn tegen een afgesproken prijs (b.v. de prijs van vandaag). De munt-handelaars hopen op een stijging of een daling van een munt in de toekomst en hopen zo winst te maken. De band met de reële economie (investeringen, fabrieken, werkgelegenheid, handel, diensten,...) bedraagt maar 5%. Dit geld circuleert 24 uur per dag over de wereld rond. Naargelang de tijdsgedelen, wordt er gehandeld in Londen, New York, Tokyo,... Dikwijls wordt hetzelfde kapitaal op de ene markt ingezet en 12 uur later op de volgende markt.

De geldhandelaren gokken dus op winst door stijging of daling in de toekomst. Dit is het feitelijke speculeren: het veronderstellen dat een munt zal stijgen of dalen. Die veronderstellingen worden enerzijds gebaseerd op economische verwachtingen (het zal goed of slecht gaan met de economie, er wordt groei voorzien,...) en anderzijds op geruchten en kuddagedrag.

De financiële markten zijn sterk geconcentreerd: 32% van de handel gebeurt in Londen, 18% in New York, 8% in Tokio. Daarna volgen Singapore met 7%, Duitsland met 5%, Hongkong, Zwitserland en Frankrijk met telkens 4%. De grootste spelers op de markt zijn de banken. Daarnaast zijn ook de grote fondsen (pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen) en multinationale ondernemingen actief op de geldmarkt. Een speciale categorie wordt gevormd door de hedgefondsen (hedgofunds) een soort exclusieve club van superrijke beleggers die middelen samenleggen waarmee ze zeer grote risico's aangaan. Soms zetten ze meer dan 10 keer de eigen middelenpot in in een speculatie.

Ook de verhandeling van de muntsoort is sterk geconcentreerd: 70% van de deviezenhandel loopt tussen de US dollar (\$) en anderen munten. De grote wereldmarkt van de financiële speculatie met zijn hallucinerende bedragen is dus in de praktijk beperkt tot een aantal grote spelers op een beperkt aantal plaatsen, met een beperkt aantal munten. Gezien er toch in de meeste landen financiële markten zijn, zou je kunnen stellen dat het een globaal gegeven is, maar de belangrijkste markten zijn toonaangevend voor de rest van de wereld.

De toename van de geldmarkt is vooral te wijten aan de ontwikkeling van de communicatie- en informatie-technologie. Via het internet kan je inderdaad op gelijk welk moment, waar ook ter wereld deelnemen aan de aan- en verkoop van vreemde munten. Wie s'morgens op de beurs in Londen inzet, kan s'namiddags in New York verderspelen.

Naast de technologie is de groei van de geldmarkt vooral te wijten aan het feit dat (spaar-) kapitaal geïnstitutionaliseerd is. De banken willen zoveel mogelijk winst maken en gaan dus speculeren, zowel op roerend goed als op onroerend goed. Met de verdere privatisering van de pensioenen (pensioenparen) en de groei van privé-beleggingsclubs kwamen er nieuwe spelers bij op de financiële markten. Het grote probleem is echter dat veel van dit geld niet meer geïnvesteerd wordt in de reële economie: investeren in de industrie b.v. brengt veel meer risico's met zich mee dan het speculeren op koersverschillen. Je kunt er wel eens één dag naast gokken, maar de volgende dag kan je het verlies ruimschoots goedmaken.

Een laatste belangrijke oorzaak van de groei van de geldmarkt is de liberalisering. De laatst jaren werd er naar gestreefd om alle belemmeringen weg te werken tussen de diverse markten. Het gaat hier over het teniet doen van allerlei mogelijke verschillen en van het wegwerken van regels, de zgn. deregulering. Eenzelfde liberaliseringsoefening werd gedaan met de internationale handel, waar het ging over het wegwerken van verschillen tussen douanetarieven en andere handelsbarrières. Onder het motto: "alle kapitaal, goederen en diensten moeten overal ter wereld kunnen verhandeld worden onder dezelfde voorwaarden en dat zal iedereen ten goede komen", wordt de vrije markt verder gepromoot door o.m. de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en andere internationale instellingen. Als principe is dat niet verkeerd, alleen, zo werkt het niet in

de praktijk. We zien b.v. dat Afrika bijna volledig uit de boot valt. De fanatici beweren dat dit komt omdat er nog geen volledige globalisering is. In feite stellen we echter toch - met een al of niet gedeeltelijke globalisering van de geldmarkten - een aantal nadelen vast.

Er is geen verdeling van de welvaart: tot hertoe blijkt dat met de toename van de welvaart er geen vanzelfsprekende verdeling komt. Zelfs integendeel: de rijkdom wordt steeds geconcentreerder. Sommige landen in het Zuiden zijn op economisch vlak gegroeid, maar dat betekent niet dat er minder armoede is. Meestal zijn enkel de plaatselijke rijken er veel rijker op geworden.

Van de (theoretische) efficiëntie van de markt hebben we nog niet veel gemerkt, integendeel: overdreven speculatie heeft in een aantal gevallen tot grote sociale catastrofes geleid.

Sociale en economische gevolgen van de financiële speculatie
In 1997 breekt een grote muntcrisis uit in Zuid-Oost Azië. Beleggers begonnen te twijfelen door de dalende economische prestatie en een aantal wilde geruchten zorgden ervoor dat iedereen zijn voorraad aan Zuid-Oost Aziatische munten zo vlug mogelijk kwijt wilde. Het gevolg was dat de munten zo snel in waarde daalden, dat er sprake was van een ernstige muntcrisis.

Tussen '97 en '98 verdubbeld in Zuid-korea het werklooscijfer met minstens 1 miljoen nieuwe werklozen. In Indonesië nam de werkloosheid toe met 5 tot 10 miljoen mensen. Wie nog werk had, zag zijn koopkracht spectaculair dalen. Voor basisproducten als rijst, suiker, zeep,... waren prijsstijgingen met 100% eerder regel dan uitzondering. Typisch aan de meest recente muntcrisissen is dat ze niet beperkt blijven tot een regio. Zo is de crisis van '97 in Zuid-Oost Azië uitgedeid naar Brazilië en Rusland, die op hun beurt met een muntcrisis opgezegd werden.

Tobin taks: een belasting op financiële speculatie

James Tobin inspireerde zich op een voorstel dat J.M. Keynes reeds lanceerde in 1936. Het voorstel bestond erin om een taks te heffen op kortetermijn-speculatie, met als doel deze af te remmen en het gros van het kapitaal af te leiden naar lange termijn investeringen. Tobin stelde een taks voor van 0,5% op alle speculatieve verrichtingen. Het moest een wereldwijde taks zijn, die overal dezelfde is. Zoniet kon men ontzappen aan de taks door uit te wijken naar mark-

De kloof tussen arm en rijk

ten waar geen of minder taks geheven wordt. Tobin meende ook dat dit systeem meer autonomie zou geven aan regeringen om een goede monetair politiek te voeren, zonder de economische realiteit te ontkennen. Anders gezegd, de taks toelaaten zou een deel van de zeggenschap over de markt teruggeven aan de politiek.

Het grote voordeel van de Tobin taks (want zo wordt de belasting op financiële speculatie ondertussen genoemd) is de mate waarin hij ontmoedigend werkt voor de speculanten op de financiële markten. Deze "zware" taks zorgt eveneens voor een zeer groot inkomen: gemiddeld liggen de schattingen rond 45.000 miljard BEF per jaar.

De grootte van de taks in het oorspronkelijk voorstel is meteen ook het nadeel: een te zware taks kan ervoor zorgen dat de spelers die een sleutelrol spelen op de financiële markten allerlei wegen gaan zoeken om de taks te omzeilen. Met de beschikbare technologie is het niet moeilijk om de handel te verplaatsen naar zgn. "taks havens" of plaatsen waar er geen belasting geheven wordt.

Paul-Bernd Spahn, professor economie aan de universiteit van Frankfurt-am-Main heeft een nota geschreven over een belasting op financiële speculatie, gebaseerd op de oorspronkelijke voorstellen van James Tobin. Hij stelt een dubbel taks-systeem voor. Namelijk een minimale taks (0,01 of 0,02%) die zorgt voor een

constante inkomst bij een "normale" evolutie van de markt. Verder een zeer zware taks (50 tot 100%) bij een financiële crisis; een circuitbreker om de handel quasi stop te zetten als een munt pijlsnel daalt of stijgt.

In de diverse netwerken die ijveren voor de toepassing van een belasting op financiële speculatie is er soms discussie over welke optie de meest wenselijke of de meest realistische is. Dit hangt voor een deel af van het uitgangspunt. Wil men zoveel mogelijk inkomsten uit de taks hebben, dan is de hoge taks van Tobin het meest voordelige. Economisten stellen echter dat een te hoge taks het zoeken naar ontsnappingsroutes zal bespoedigen en dat de financiële markten zich zullen verplaatsen naar de "taxhavens" of belastingparadijzen. Dit zou op termijn het effect kunnen hebben dat er helemaal geen inkomsten meer zullen komen. De Spahn-variant biedt daarentegen een aantal voordelen: de kleine taks werkt niet verstoring in normale marktbevegingen en geeft garanties voor constante inkomsten. De zware taks is een effectief instrument om overdreven speculatie te verlammen en het risico op crisissen zoals in Zuid-Oost Azië te vermijden.

vervolg op p.8

vervolg van p.7

De **inkomsten** zouden aangewend worden voor **sociale doeleinden**. Voor de geïndustrialiseerde landen is het voorstel om 20% van de inkomsten uit de taks aan te wenden voor sociale doeleinden in eigen land. Dit maakt het voorstel ook aantrekkelijk voor de Westerse politici. De overige 80% gaat naar **ontwikkelings-samenwerking**. Voor de landen in het Zuiden kan gesteld worden dat 100% van de opbrengst aangewend wordt voor ontwikkeling.

Actie voeren!

Momenteel zijn er nationaal internationaal al heel wat netwerken en organisaties bezig met het ijveren voor de toepassing van een belasting op

financiële speculatie. In België is er het **Vlaams Netwerk tegen Financiële Speculatie**, met o.m. Broederlijk Delen en 11.11.11 als leden en is er de Franstalige tegenhanger "**Réseau contre la Spéculation Financière**". In Frankrijk is het netwerk van ATTAC zeer actief (ATTAC heeft diverse afdelingen in een aantal landen, ook in Vlaanderen), in Groot-Brittannië is dat "**War or Want**", in Canada is er het "**Halifax initiative**", in de Verenigde Staten is er het "**Tobin-tax Initiative**".

Van **31 maart tot 2 April 2000** is er in het kader van de **Worldshake**-campagne en de campagne van **Broederlijk Delen**, een actieweekend rond de Tobin-taks. Het doel van deze actie is het eisenpakket bij verschillende beleidsmakers aan te kaarten. Ze vragen de Belgische regering een voort-

rekkersrol te spelen ter invoering van een belasting op financiële speculatie. Dit kan ondermeer tijdens de Speciale VN-Zitting rond 5 jaar Sociale op Kopenhagen (Genève, 26-30 juni 2000) en tijdens de Speciale Zitting van de Verenigde Naties rond "Financiering voor Ontwikkeling" (2001). Ook binnen het IMF en de Wereldbank hoopt men dat de Belgische Regering de pleitbezorger zou zijn voor de invoering van deze taks.

Je kan via een **telefonische petitieactie** telefonisch de eisen steunen door te bellen naar het telefoonnummer **070/34.44.40**. **Bellen betekent toestemmen in een Belasting op Munt-speculatie**. Er wordt gemikt op minstens 50.000 telefonische

oproepen om met deze steun naar de Belgisch regering te stappen. (zie p. 2)
UCOS in samenwerking met Broederlijk Delen houden op dinsdag 21 maart een telefoonactie in het restaurant. (wederom: zie verdomme p. 2, en rap!)

Geraadpleegde bronnen: "Hinkende Munt - de bokkensprongen van het grote geld" - Noord-Zuid Cahier, Rudy De Meyer en Emiel Vervliet (eds), september 1999.

Blonde Smurfin

vervolg van p.1

En jawel, Dhr. Van Craen schat de jaarlijkse opbrengst op 1,5 miljoen BEF, de voorzitter OWR en J. Vilroix ietsje hoger (komt ongeveer overeen met de loonkost van 1 assistent, ter vergelijking) Dit voorval is trouwens bijzonder nuttig om een idee te krijgen van de waarde van de VUB-principes op onderwijsmarkt anno 2000, in naakte cijfers uitgedrukt. Ergens in de bijbel staat er iets over een handvol zilverlingen.

Hiërarchie en elite

Waarom zoveel drukte maken rond vao's? Een voortgezette academische opleiding is een opleiding van de derde cyclus die in het verlengde ligt van de basisopleiding. Zo'n bijkomend diploma kan een belangrijke troef zijn om werk te vinden, en het is maar normaal dat elke student, na het behalen van een basisdiploma de mogelijkheid moet krijgen om zo'n vao te volgen, en niet enkel zij die kapitaalkrachtig genoeg zijn om dulle bedragen neer te tellen. Het vao-debat is dus geen ver-van-mijn-bedshow maar een zaak die iedere student rechtstreeks aanbelangt. Meer fundamenteel houdt de verhoging van de inschrijvingsgelden voor de vao's ernstige gevaren in voor de democratisering van het onderwijs. Als we de argumentatie van de Onderwijsraad mogen geloven, is het de bedoeling

om bedrijfsgerichte post-academische vorming door de bedrijven te laten financieren. Waarom gebeurt dit dan niet binnen het kader van IPAVUB, het instituut voor post-academische vorming, dat is oppericht om zulke onderwijspakketten aan te bieden? Blijkbaar bestaat er een consensus om de toegangsdrempels voor post-graduaat drastisch te verhogen. En het is naïef om te denken dat het vervagen van de grens tussen bedrijfsgerichte post-academische vorming en vao's zonder gevolgen zal blijven voor de waarde en/of de kostprijs van de basisopleiding. De nabije toekomst zal uitwijzen welke twee scenario's er uit de bus zullen komen. Enerzijds bestaat er de mogelijkheid om na de vao's ook de inschrijvingsgelden voor de basisopleidingen op te drijven. Anderzijds kan er ook een strategie gevolgd worden, waarin door ingrepen in het curriculum en/of de studieduur de basisdiploma's stelselmatig gedevalueerd worden ten koste van de post-graduaat. Beide opties luiden de facto het einde in van de vrije toegang tot het hoger onderwijs. Natuurlijk zal zo iets niet van de ene dag op de andere doorgedrukt worden. Zulke maatregelen worden immers steeds in verschillende stappen, volgens de beproefde salami-techniek doorgevoerd. Om kritische stemmen de mond te snoeren worden er in één adem ook enkele 'sociale maatregelen' getroffen, om de allerzwaksten nog een kans te laten. En wie is er nu tegen sociale maatregelen? Onge-

Hoe duurder, hoe beter

Theaterwetenschappen, Bedrijfs-informatica, Sociaal Recht en Human Ecology zijn evenveel voorbeelden van VAO's. Voor deze opleidingen vraagt de universiteit tot op heden het gewone inschrijvingsgeld. Zoals vermeld is het sinds de invoering Onderwijsdecreet X in 1999 mogelijk dat studenten voor bepaalde VAO's veel meer centen op tafel moeten leggen. Er kunnen namelijk inschrijvingsgelden gevraagd worden tot een plafond van 203 760 frank. Een van de voorwaarden is dat de opleiding een 'internationale uitstraling' heeft. De universiteit vreesd dat als bepaalde opleidingen aan democratische prijzen worden aangeboden, de buitenlandse studenten — vooral de Amerikaanse — haar VAO's links zullen laten liggen omdat het voor hen gewoon is om monsterbedragen neer te tellen voor kwalitatieve richtingen. Het argument dat als we niet veel inschrijvingsgeld vragen, we niet al te serieus genomen worden door buitenlanders is totaal waanzinnig. Internationale uitstraling heeft duidelijk niets te maken met de hoogte van de inschrijvingsgelden maar wel met het niveau van onderzoek en onderwijs. Maar blijkbaar denkt men daar anders over ter hoogte van gebouw M. Misschien moet gewoon voor alle studierichtingen een zo hoog mogelijk inschrijvingsgeld gevraagd worden, kwestie van een maximale kwaliteit te garanderen.

De identiteit van de universiteit

De studentenbeweging heeft daarom in het verleden de evolutie van de VAO's steeds met argusogen gevolgd. Tussen 1994 en 1998 kwamen de studenten meermalen op straat (zie o.a. De Moelal 4, 1994) tegen de rationalisering van de vao's. De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) stelde toen dat voor elke universitaire opleiding ten hoogste het normale inschrijvingsgeld mag gevraagd worden. Volgens VVS zijn VAO's een maatschappelijke realiteit en iedereen die zo'n opleiding wil volgen moet dat ook kunnen, ongeacht zijn maatschappelijke achtergrond. Het studentenprotest heeft vanuit deze principiële houding de verhoging van

de inschrijvingsgelden voor de vao's jarenlang kunnen blokkeren. Onder druk van de VLIR heeft de VUB de inschrijvingsgelden voor de vao's (en later ook voor de basisopleidingen) verhoogd tot hetzelfde niveau als de andere Vlaamse universiteiten. Telkens met als excuus een einde te maken aan de 'concurrentievervalsing' door de VUB. Door mee te gaan in de VLIR-argumentatie, plaatste de VUB zich expliciet in concurrentie met de andere universiteiten en plaatst dus ook het onderwijs binnen de logica van de vrije markt. Het is juist deze ideologie die ertoe zal leiden dat de universiteiten tot een diploma-fabriek verworden, ten dienste van de bedrijfswereld en de machtsyndicaten. In een onderwijs-wereld waar vraag en aanbod de plak slaan, is er steeds minder plaats voor de specifieke identiteit van een instelling en zal de democratisering van het onderwijs een stille dood sterven, stond er toen in De Moelal.

De opdracht van de universiteit

Het Onderwijsdecreet X van 1999 gaat hierin nog een stap verder. Nochtans kunnen de universitaire overheiden ervoor kiezen om alle post-academische opleidingen aan het gewone inschrijvingsgeld aan te bieden. Daarom moet de universiteit een belangrijke politieke en ethische keuze maken: ofwel neemt de universiteit haar sociale opdracht al serieus, niet alleen in ronkende toespraken maar ook op het terrein, en zorgt zij ervoor dat er voor studenten uit alle lagen van de bevolking zo min mogelijk drempels zijn om al haar opleidingen te volgen, ofwel hecht zij meer belang aan een leuke samenwerking binnen de VLIR, of een kleine extra inkomst, tussen de fakulteiten te verdelen. Na 29 februari weten we tenminste duidelijk waar de prioriteiten van de academische overheid liggen.

De truuk van de sociale correctie

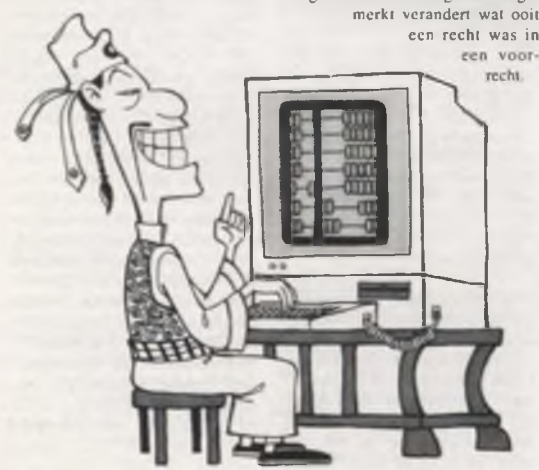
Als pleister op de wonde en om toch nog de façade van de 'sociale missie van de VUB' te bewaren, zijn er de obligate sociale correcties, die het geheel aanvaardbaar moeten maken. Verminderd inschrijvingsgeld, d.w.z. het normaal inschrijvingsgeld voor

een basisstudie, kan toegestaan worden om twee redenen. Enerzijds op basis van de belastingsaanfijf, die door de sociale sector volgens onduidelijke criteria beoordeeld zal worden, anderzijds mogen ook studenten die rechtstreeks van de tweede cyclus naar de vao's doorstromen aan het gunsttarief van 18500 BEF verder studeren. Elkeen die niet in één van die hokjes past, kortom een belangrijk deel van de post-graduaat studenten valt uit de boot. En dan valt er nog af te wachten met welke criteria de sociale sector voor de dag zal komen. En voor hoelang die zogenaamde sociale correcties van kracht zullen blijven. Voor vijf jaar? Tot de volgende besparingsronde? Wie zal het zeggen?

Levenslang betalen

Tenslotte nog volgende bedenking. Door de toenemende druk op de werknemers om zich voortdurend bij te scholen, de zogenaamde life-long learning in de kennismaatschappij, zal de vraag naar post-universitair onderwijs steeds maar toenemen en ontstaat er een neerwaartse druk op de houdbaarheid van de basisopleiding. De universiteiten zijn klaar om zich op die markt te profileren ten koste van de studenten. Het is ondertussen immers overduidelijk dat zij die zich niet door bedrijven kunnen laten sponsoren, in de toekomst zelf voor de kosten zullen moeten opdraaien. Dit komt immers duidelijk naar voor in het argument van de Onderwijsraad van de VUB, waarin gesteld wordt dat hoge inschrijvingsgelden voor vao's verantwoord zijn omdat sommige "studenten reeds beroepsactief zijn met reële kans op substantiële salarisverhoging." Trouwens, is — zoals de Onderwijsraad insinueert — het enige doel van een vao een salarisverhoging of het bedrijfsgerichte karakter van de studie? Concreet komt dit neer op een doorschuiven van de kost van het onderwijs van de staat naar de student. Wordt zeker en vast vervolgd

De redactie

Gustav Mahler

en de waarheid van tegenspraak

"Onze ruimte is veel te beperkt", zei de muziekredacteur die kort na Mahlers overlijden een *In Memoriam* in het *Neue Wiener Tageblatt* schreef, "om nader uit te weiden over de betekenis van de componist Mahler."

Er zijn voor mij veel redenen om over Mahler (1860-1911) te schrijven. Maar toch valt het me bijzonder zwaar.

Ik ben intussen zo met Mahlers muziek vergroeid dat, welke woorden ik ook bedenken, ze ontoereikend zullen zijn. Bovendien is het per definitie onmogelijk om met de gebrekkige wereld van woorden, een wereld van klanken op te roepen. Als dat voor alle muziek geldt (wat zeker het geval is), dan geldt dat dubbel voor die van Mahler. Geen woord kan wat Mahlers noten kunnen: tegelijkertijd haten en liefhebben, schoppen en strelen, lichaam en geest zijn, ontkennen en bevestigen, besluiteloos en vastbesloten zijn, het leven afwijzen en de dood vrezen.

Leonard Bernstein, componist (van o.a. *West Side Story*), dirigent en pianist, was de eerste die (in 1967) Mahlers negen voltooide symfonieën op plaat heeft gezet. In de begeleidende tekst schreef hij: "Door Mahler liep een breuklijn. Van elke kwaliteit die je in zijn muziek kan terugvinden, is ook de diametraal tegengestelde kwaliteit aanwezig. Over welke andere componist kan dat gezegd worden? Is Beethoven tegelijkertijd onbehouden en ingetogen? Is Debussy subtiel én schaamteloos, Mozart geraffineerd én ruw, Stravinsky objectief én sentimenteel? In geen geval. Maar Mahler was dat wel. Allemaal tegelijkertijd."

Een geesteschepping van belang

"Gustav van Aschenbach was iets beneden de gemiddelde lengte, bruin van teint, gladgeschoren. Zijn hoofd leek een weinig te groot voor zijn haast sierlijke gestalte. Zijn achterover geborsteld haar, dun op de kruin, bij de slapen zeer dik en sterk grijzend, omlijstte een hoog, doorploegd en als het ware gelittend voorhoofd. De brug van een gouden bril met montuurloze glazen sneed in de wortel van zijn gedrongen, edel gebogen neus. Zijn mond was groot, vaak slap, vaak plotseling smal en strak: zijn wangen mager en gegroefd, zijn welgevormde kin door een kleine spleet in tweeën gedeeld." Zo beschrijft Thomas Mann in Mahlers sterftejaar 1911 de protagonist in zijn novelle *Der Tod in Venedig*. Later gaf hij toe dat hij zich voor dit personage, weliswaar een schrijver, op Mahler gebaseerd had. Tussen haakjes: Visconti portretteerde van Aschenbach in zijn indrukwekkende verfilming van *Der Tod in*

Venedig niet alleen als een componist, maar gebruikte ook delen uit Mahlers Vijfde (het befaamde *Adagietto*) en Zesde Symfonie om zijn film gestalte te geven.

Uiteraard dacht Mann ook in de volgende woorden (uit *Der Tod in Venedig*) aan Mahler: "Wil een geesteschepping van belang erin slaagen onmiddellijk in de breedte en in de diepte werkzaam zijn, dan moet er een geheime verwantschap, ja, overeenstemming bestaan tussen het persoonlijke lot van de schepper ervan en het algemene lot van het geslacht dat tegelijk met hem leeft."

Tien-en-een-halve symfonieën

Hoewel enkele vooraanstaande dirigenten zoals Willem Mengelberg zijn werken af en toe programmeerden of grote componisten zoals Arnold Schönberg, Alban Berg of Anton Webern hem adoreerden, heeft Mahler als componist nooit op veel steun en bijval kunnen rekenen. In zijn tijd werd Mahler voornamelijk geapprecieerd als dirigent. Op 37-jarige leeftijd kwam hij aan het hoofd te staan van de Weense Staatsopera, de hoogste trede die een dirigent toen kon beklimmen. Hier dirigeerde hij de operaproducties en wanneer het seizoen afliep, trok hij zich met zijn legendarische vrouw Alma Schindler terug in een huisje aan het Würthermeer waar hij twee maanden intensief werkte aan een nieuwe symfonie. Dikwijls moest hij nog de laatste hand leggen aan dit werk wanneer het volgende operaseizoen al begonnen was.

Uiteindelijk voltooide Mahler verschillende liederen, negen (vocale en zuiver instrumentale) symfonieën, een symfonie voor tenor, alt en orkest (*Das Lied von der Erde*) (chronologisch gezien was dit de Negende Symfonie, maar uit bijgelooft gaf hij haar geen nummer noemde hij haar *Das Lied von der Erde*), en liet een Tiende symfonie onvoltooid achter (dus eigenlijk de Elfde). In zijn werken integreerde hij vaak de menselijke stem (solistisch of in koor) en

hanteerde hij gigantische orkesten die hij als geen ander zeer transparant kon laten klinken. Ongetwijfeld heeft zijn ervaring als dirigent tot zijn verbijsterend knappe orkestraties bijgedragen.

Van de Tiende Symfonie was het eerste deel, een halfuur durend, onnaar *Adagio*, bij Mahlers overlijden drukkensklaar. De overige vier delen, die enkel bestonden als schets, werkte

Een symfonie moet de wereld omvatten

"Mijn tijd zal nog komen", reageerde hij wanneer zijn geesteschepping op hooggelach en minachting onthaald werd.

Toen hij nog leefde, begreep men niets van het groteske, het sarcasme en de "trivialiteit" in Mahlers werken en noemde het "verwongen" muziek. Treurmarsen verschenen in zijn

symfonieën onaangekondigd ten tonele, olijke volksmelodietjes plaatste hij tussen verpletterende passages.... Zelf zei Mahler dat een symfonie de hele wereld moet omvatten. En treurmarsen, natuurgeluiden, volksmelodieën behoren ook tot de wereld. In die context spreekt Deryck Cooke, de man die Mahlers onafgewerkte Tiende Symfonie "voltooid", over het verschil tussen de "tragedie" en de "hele waarheid". Om een tragedie te maken, moet de kunstenaar één element uit het menselijke bestaan isoleren en dat element, dat hij als het exclusieve materiaal voor zijn kunstwerk gebruikt, uitzuiveren tot een "schone" abstractie. Muziek, en misschien meer in het bijzonder symfonische muziek, bevatte vóór Mahler meestal die

de Britse musicoloog Deryck Cooke in 1960 uit tot een *performing version*. In de Tiende Symfonie flirtte Mahler voor het eerst met het atonale en experimenteerde hij drijftig met complexe ritmische en metrische structuren. Het is echter geweten dat Mahler bleef sleutelen aan zijn werken, zelfs na hun eerste uitvoering. Eén van de interessantere vragen uit de muziekgeschiedenis is dan ook hoe de definitieve vorm van de Tiende Symfonie zou geweest zijn als Mahler haar had kunnen voltooien. Zou hij dan toch, na in zijn vorige werken stelselmatig de tonaliteit uitgehold te hebben, de atonale wateren bevangen en zich bij Schönberg gevoegd hebben? (Schönberg bevrijdde zich in de *Zechs kleine Klavierstücke* uit 1911 volledig van het tonale idioom)

"chemische zuiverheid" van de tragedie. In zijn Vijfde Symfonie destilleerde Beethoven bijvoorbeeld zijn persoonlijke woede en vernukking en paste die in de structuur van de "klassieke" symfonie totdat elke "irrelevantie" van het leven er uit verdwenen was. Voor Mahler daarentegen, moest muziek ook de triviale en absurde elementen van het dagelijkse leven omvatten. (Het gaat hier niet om een filosofisch "moeten", maar om een gevoelsmatig "moeten") Zijn symfonieën bevatten de hele waarheid, zij beperken zich niet louter tot een "klassieke" gedestilleerde schoon- of lelijkheid, maar tonen een zeer breed spectrum van abstracte evenementen, die, hoewel wereldlijk van karakter, zeker niet minder waarachtig zijn – integendeel. Mahler seculariseerde als het ware de muziek.

Volgende anekdote uit Mahlers jeugdaren is in dit verband niet geheel zonder belang en illustreert hoe in Mahlers denkwereld het tragische met het triviale samenhangt: toen op een dag zijn moeder en vader in een kletterende echtelijke ruzie verwickeld waren, liep kleine Gustav angstig het huis uit. Eenmaal op straat, hoorde hij een man *O du lieber Augustin* op zijn draaiorgel draaien.

Aaron Copland, een belangrijke Amerikaanse componist en tijdgenoot van Bernstein, kwam tot een gelijkaardige conclusie: "het verschil tussen Beethoven en Mahler is het verschil tussen een groot man (Beethoven) die je op straat ziet wandelen en een groot acteur (Mahler) die je de rol ziet spelen van een groot man die op straat wandelt." Beethoven voelde zich zeker, "op straat wandelend", Mahler voelde zich onzeker en zag in elke ruit zijn (en ieders) onvolmaaktheid weerspiegeld. Het is ironisch dat juist Mahlers besef van zijn onvolmaaktheid en de uiting daarvan in zijn muziek, haar zo groots en haast bovenmenselijk maakt.

In zijn zoeken naar de naakte waarheid was Mahler niet alleen een romanticus, maar ook een typische twintigste-eeuwse figuur. Het zou verkeerd zijn te stellen dat Mahler schreef uit therapeutische noodzaak. Toch zocht Mahler in zijn werken naar antwoorden. "Waarom beeld ik mij in vrij te zijn, als mijn persoon me omsluit als een gevangenis? Hoe kan weerdheid het werk zijn van een liefhebbende God? Zal de dood uiteindelijk de betekenis van het leven prijsgeven? Wat is het doel van al dit lijden?"

Een kleine biografische nota hieromtrent: Mahler kwam uit een gezin met een brutale vader en delicate moeder, die veertien kinderen op aarde zette. Zeven daarvan stierven in hun jeugd, vijf onder hen wanneer Gustav opgroeide. Toen hij dertien was, stierf Gustavs geliefde, één jaar jongere broer na een lang ziekbed. Een andere, muzikaal getalenteerde broer, Otto, pleegde op eenentwintigjarige leeftijd zelfmoord.

Later, toen hij al met Alma getrouwd was, stierf zijn dochtertje Manon, en nog wat later, hij was toen amper achtenveertig jaar oud, kreeg hij van zijn dokter te horen dat hij aan een ongeneselijke hantkwaal leed. (Hij schreef toen naar een vriend: *ik ben dorstiger dan ooit naar het leven*)

De linker- en rechtervoet en het in de nacht ziende oog

Nadat diezelfde Thomas Mann de première van Mahlers Achtste Symfonie had bijgewoond, schreef hij in een brief aan de componist: "Jij bent naar mijn mening de man die de kunst

Cultuur

van onze tijd op zijn meest diepgaande, gewijde manier uitdrukt" Bernstein: *Als er al een componist is geweest die van zijn tijd was, dan was dat Mahler. Hij vervolgt!* "Het eerste beeld dat mij overvalt wanneer Mahler vermoed wordt, is dat van een Colossus die over de magische tijdsgrens 1900 probeert te stappen. Daar staat hij, zijn linker voet (dichter bij het hart!) stevig geplant in de rijke, geliefde negentiende eeuw, zijn rechtervoet, minder zelfzeker, vaste grond in de twintigste eeuw zoekend. Sommigen zeggen dat hij nooit vaste grond heeft gevonden, anderen, en ik ben het met hen eens, houden vol dat de muziek uit de twintigste eeuw, zonder die rechter voet van Mahler niet zou bestaan zoals wij ze kennen."

Bruno Walter, groot dirigent en pleitbezorger van Mahlers muziek, schreef in 1936 in een herdenkingsboek: "Muziek is nu eenmaal geen kunst die tot het dagleven behoort, en haar achtergronden openbaren zich niet aan de mensen met een heldere ziel. Uit donkere gebieden stamt zij in donkere gebieden wordt zij nagevoeld. En zij heeft niet het karakter van de helblauwe Middellandse Zee, maar van de donkergevoelde oceaan. Donker goldde het ook in Mahlers ziel - hoe kon ze anders dan zich in in het verwante element thuis voelen? Hoe had ze ervan kunnen afzien, de diepten van de muziek te doordringen met de scherpte van het in de nacht ziende oog?"

Deze woorden herlezend, merk ik dat ik in mijn opzet niet geslaagd ben. De kloof tussen het doel en haar verwezenlijking, tussen ideaalbeeld en realiteit, dezelfde kloof die Mahler gepoogd heeft te overbruggen, is ook in deze (eigen én ontleende) woorden, pijnlijk duidelijk geworden. Vergeet die woorden, het waren er te veel en ze waren maar halfjuist. Vergeet ze en luister naar Mahlers aangrijpende muziek. (*Mahlerconcerten zie p.)

Muziekmurf

(*Er zijn de komende maanden gelegenheden genoeg om getuige te zijn van een fantastische uitvoering van Mahlers muziek:

Maandag 17 april. Paleis voor Schone Kunsten, London Symphony Orchestra o.l.v. Pierre Boulez; Alban Berg (3 Orkester-stukke op.6), Olga Neuwirth (nieuw werk), **Gustav Mahler (Symfonie nr.6)** (kaarten: vanaf 500 BEF)

Woensdag 7 juni. Paleis voor Schone Kunsten, Rotterdams Filharmonisch Orkest o.l.v. Valery Gergiev; **Gustav Mahler (Symfonie nr.2)** (kaarten: vanaf 500 BEF)

Woensdag 21 juni. Paleis voor Schone Kunsten, Koninklijk Concertgebouw orkest o.l.v. Riccardo Chailly; **Gustav Mahler (Symfonie nr. 10. Performing Version door Deryck Cooke)** (kaarten: vanaf 600 BEF) Tickets: 02/507 82.00, Cultuurwaardebons zijn geldig.

Paleis voor Schone Kunsten: Ravensteinstraat 23, 1000 Brussel (metro: Centraal Station; bussen: 20, 29, 38, 60, 63, 65, 66, 71, 95, 96; trams: 92, 93, 94)

Ars Musica - eindelijk lente

*The Origin is not the respect of a myth.
Origin is commitment*

Het is eindelijk zover. Lente.

Weg winterdepressie, exit duisternis en zelfkwellend, maak plaats voor de lach en bomen in knop, voor liefde en verliefdheid, licht en lichamelijkeheid. En voor *nieuwe muziek*.

In welk seizoen zou het Ars Musica Festival voor hedendaagse muziek beter gedijen dan in de lente. Van 13 maart tot 2 april zal blijken hoe streng de winter is geweest voor de vorige componistengeneraties en tevens waaruit de nieuwe muzikale fauna en flora bestaat.

Deze editie van Ars Musica programmeert meer wereldcreaties dan ooit tevoren en draagt de werktitel "*De oorsprong gecreëerd*": een vraag zonder vraagtekens, die in het nieuwe millennium, nu alles of juist niets verandert, zeker gesteld moet worden.

Drie generaties componisten zullen op dit festival het mooie weer maken.

Tot de oudste generatie behoren Messiaen, Xenakis en Scelsi.

De tweede generatie bestaat uit Sciarrino, Lachenmann en Dillon.

Voor Salvatore Sciarrino is de stilte de belangrijkste parameter

Zijn integrale oeuvre voor piano (een van de centrale instrumenten in deze Ars Musica) is van 20 tot 23/3 te beluisteren tijdens workshops (20-23/3 om 12u30 in Theatre Marni) en concerten (22/3 en 23/3 om 20u30 in Theatre Marni).

Helmut Lachenmann (geboren in 1935) stelt de onbewuste grondbeginsels van het "horen" of de "goede smaak" in vraag, kortweg al wat onze cultuur ons aanreikt.

Uit de jongste generatie worden Kyburz, Pauset en Gervasoni in de schijnwerpers gezet.

Absolute aanraders zijn de concerten op 17/3 (Messiaens Turangalila-symphonie, zie ook Moeriaal nr.5), de Sciarrino-ateliers (20-23/3), concert op 21/3, 24/3 (pianorecital Jan Michiels), 26/3 (pianorecital Pierre-Laurent Aimard), 27/3 (eerste concertante opvoering in België van opera "Saint-Francois d'Assise" van Messiaen, zie ook Moeriaal nr.5), 1/4 (o.a. pianoconcerto van Ligeti met laureaat van de Koningin Elisabethwedstrijd Shai Wosner).

Muziekmurf

Verdere informatie (o.a. programma, tickets en locaties): <http://www.arsmusica.be>, zie ook *Programmaboekje Ars Musica*

Een spook waart nog steeds door Europa

Reeds enige weken terug deed er zich voor de dienst hydrologie een vreemde samenshoring voor. Een bont allegaartje van +/- 400 man was ingegaan op de oproep van een aantal progressieve (waaronder ook uw lijfblad) en minder progressieve krachten aan de VUB om met vereende krachten het ongenoegen met het aantreden van extreem rechts in de Oostenrijkse regering een gezicht te geven. Ook de regen was in drommen komen opdagen, dit belette echter niet dat er gedemonstreerd werd dat het een lieve lust was.

En Brussel zal het geweten hebben dat we er niet akkoord mee waren, ...althans toch zo'n twee man en de spreekwoordelijke paardenkop. De onbetreden paden uitgestippeld voor deze fanfare van regen en drop leidden ons immers, parallel met de Generaal Jacques, naar de VRT-paleizen. Een discretie oplossing was nauwelijks denkbaar. Dit terwijl onze langzame stoet best wel gezien mocht worden. Het hele politieke en apolitieke scala van de aan de VUB vertoevende goegemeente was immers van de partij, behalve dan natuurlijk onze extreem-rechtse minder begaafde medemens. De jong-socialisten waren wel heel erg prominent aanwezig. Het feit dat deze kameraden zich bedienen van handgemaakte regenfrakskes die mensen op dagen met hoog humiditeitsgehalte erg goed van pas kunnen komen zou daar echter ook kunnen mee te maken hebben. Verder nog de obligate PVDA-banier (zonder dewelke een betoging nooit af is), Studiekring VO, het Liberaal Vlaams Studentenverbond, UCOS, de Krant, in een bui van relevantie.

Enmaal aangekomen aan de VRT werd er dan nog wat gespecht. Geen verrassende dingen, de sprekers speelden een thuismatch onder gelijkgestemden. Ook ons eigen op-

perhoofd, rectrice Els Witte kwam het VUB standpunt verkondigen. Wat hierbij opviel was de onderliggende vrees dat deze trend zich zou voortzetten in de andere Europese landen (en nog niet het minst in België). De algemene teneur die dag was dan ook dat het alle hens aan dek gelabazerd zal zijn om de zwarte vlek niet te laten uitbreiden.

Een drammerig discours

De rangen werden deze dag dus duidelijk gesloten. Niets te veel gevraagd eigenlijk als je ziet wat er, niet alleen in Oostenrijk trouwens, aan het gebeuren is. We spreken dan over de oprukkende intolerantie die zich in onze Bange Blanke Mannenmaatschappij aan het nestelen is en waarvan het aantreden van FPÖ in de Oostenrijkse regering enkel een (zij het wel erg ongewenst) excès is. Nu is er al veel gezegd en geschreven over de recente machtswissel waardoor er een echte hetze tegen Oostenrijk eh zijn verse regering (het verschil tussen de twee was niet altijd voor iedereen even duidelijk) op gang kwam. Politiekers aller landen verenigden zich in navolging van het credo dat nog steeds overheerst, ...en gelijk hebben ze overigens. De manier waarop dit gebeurde is echter een ander paar mouwen.

Helaas is de situatie al te vaak misbruikt als aanleiding voor een mediageniek nummertje van een aantal ministers met overdreven profileringsdrang. Uit welk intellectueel opgedroogd vaatje onze excellentie van Buitenlandse Zaken Michel tapte toen hij skreisjes in Oostenrijk veroordeelde...? Joost mag het weten. Men moet goed het onderscheid blijven zien tussen de Staat Oostenrijk en het Volk dat er in woont. Door onoverdachte uitspraken van bedenkelijk allooi, krijg je immers een situatie waarin men dat onderscheid niet terugvindt. Aldus wordt een hele gemeenschap beladen met alle zonden van Egypte. Het fenomeen dat je daardoor in de hand werkt is het één-legen-allen-effect waarbij de geveerde gemeenschap zich als één man achter zijn leider schaart die hen beschermt tegen de boze buitenwereld. Net het tegengestelde van wat we beoogden. De drammerigheid lijkt nu gelukkig enigszins uit het publieke discours te zijn verdwenen waardoor dit hopelijk terug op rationele manier zal worden gevoerd.

Een attitudeprobleem?

De evidente vraag is nu: wat is de beste houding die je kan aannemen t.a.v. een regering waarin een extreem

rechtse partij participeert? Een vraag die dicht aanleunt bij de vraag hoe je op nationaal gebied een extreem rechtse partij aanpakt. Het essentiële verschil is er één op het vlak van schaal.

Het principe van het cordon sanitaire is op Europees vlak blijkbaar helemaal geen gemeengoed gebleken waardoor men op dit echelon de hete, ranzige adem van de bruinhemden nog meer in de nek voelt. Het lijkt mij logisch dat een strategie sowieso op twee noodzakelijke peilers zou moeten steunen. Een Preventieve aanpak gecombineerd met een Repressieve aanpak.

Qua preventie valt er niet veel meer te zeggen dan dat men via de politiek de juiste voorwaarden dient te creëren die het ontstaan van een partij die hamert op de verroeste delen van onze samenleving, onmogelijk maakt. Het moet namelijk gezegd dat extreem rechtse partijen af en toe wel eens een lijk of twee uit de kast doen vallen, of een thematiek beroeven die de laatste jaren of decennia compleet verwaarloosd werd. Het is ook deze voedingsbodem van wanbeleid waaruit de witte beweging kon uit putten. Het nadeel als de extreem rechtse partijen deze thema's claimen is dat zij op die manier de aandacht

vervolg op p.11

vervolg van p.10

trekken via het aanklagen van wan- toestanden zonder enige verant- woordelijkheid te dragen bij de op- lossing ervan. De fout die de beleids- makers in België reeds al te vaak heb- ben gemaakt is dat zij aan die wan- toestanden dan ook vrij rechts geïn- spireerde oplossingen zijn gaan ge- ven. Tussen het aangeklaagde pro- bleem en de aangeboden oplossing wordt namelijk niet zo dikwijls het nodige onderscheid gemaakt. De schrik voor de electorale afstraffing zit er namelijk dik in.

Het asieldebat is zo'n mooi voorbeeld daarvan. In een groeiend en tevens verdichtend Europa (Europese beslis- singen werken steeds verder en op steeds meer domeinen door), getuigt het helemaal niet van een bovenmen- selijke helderheid van geest te beseffen dat een mondiaal vluchtelingen- probleem beter kan worden geregeld op een niveau waar er in verhouding ook iets aan gedaan kan worden. Dus niet elke staat op zichzelf wat laten aanmodderen, wel een doordacht be- leid op Europees niveau. In plaats daarvan heeft Europa simpelweg de poorten van Fort Europa versterkt en het aantal wachtposten achter de kan- telen vermeerderd. Een oplossing die je naast weinig humaan zelfs louter isolationistisch kan noemen. Persoonlijk doet het mij een beetje den- ken aan het ijzeren gordijn dat er momenteel tussen Mexico en de US of A staat. Met de eveneens uit Ame- rika gecopieerde air van "It's the economy stupid", sluit Europa voor zichzelf reeds een discussie ten gronde uit. De geestelijke en cultu- rele verschraling die daaruit voort- vloeit is dan op zijn beurt weer een volgende voedingsbodempoot voor extreem rechts. In Oostenrijk scoorde de "Vrijheidspartij (haha)" niet toevallig stevig met een discours tegen globalisering en verra- ming van de eigen volkscultuur. Erop speculeren dat een Europees identiteitsgevoel de Oostenrijkse geesten het licht zal doen vinden is dan ook een naïeve, zelfs wereld-

vreemde veronderstelling. Een lichtelijk anders beklemdoend geluid maar fundamenteel dezelfde kritiek op globalisatie hoor je trou- wens ook bij linkse (en vooral Groen- linkse) partijen. Het verschil tussen de twee kampen ligt echter bij de oplossing die zij er aan geven. Ter- wijl het rechtse kamp zich geheid als een honkvaste keuterboer wil terug- plooiën op de eigen Volkscultuur, wil het andere kamp een openheid be- werkstelligen waar tevens aandacht wordt geschenkt aan de net- werken waar een mens noodzakelij- kerwijs deel van uitmaakt (verenigin- gen, dorpen, parochies, staten,...) zonder daarbij te vervallen in de engheid en naargeestigheid die bij extreem rechts overheerst.

In de fase van lethargische ontken- ning waarin we ons nu bevinden, klooi- den de staates ondertussen maar wat verder. Europa blijft ondertus- sen offeren aan het heilige kalf van de economie. Het mag ons dan ook niet verbazen dat die situatie uiteindelijk onhoudbaar wordt, wat dan weer *gefundenes fressen* is voor de extreem rechtse partijen die pure haat verkondigen. De beleidsmakers , i.p.v. doordacht te werk te gaan, nemen de idee achter de extreem rechtse oplossingen al te vaak over (wat de extreem rechtse partijen niet nalaten te verkondigen) en bewerkstelligen zo zelf de verrechtsing van hun geliefkoosde maatschappij. Nu is het natuurlijk zo dat men die economie niet als zondebok moet gaan zien, wel het loutere focussen op economische groei als enige beleidsprioriteit. De mens als gevoelswezen blijft daar namelijk verweesd in achter.

Naast een beleid dat inspeelt op deze beslommeringen in de psyche van de massa is er nog iets anders nodig om de infiltratie van extreem rechts in onze democratische structuren te vermijden. Enkel gokken op het preven- tieve aspect biedt vooral uitzicht op het groot lot van het failliet van dat systeem. In de extreem rechtse kliek bevinden zich namelijk ook veel

gehaaide strategen die hun partij zien en gebruiken als een goed lopend vehikel naar de macht. Bovendien kan een mens (zeker de minder goed geïnformeerde) wel al eens een foute keuze maken omdat men niet door het *salonfähig* imago heen kan zien. Zulke fouten zijn nu eenmaal inher- ent aan het maatschappelijk systeem dat noodzakelijkerwijs een construc- tie is, gebouwd op vertrouwen.

Een beetje repressie kan nooit kwaad.

Naast weldoordacht beleid is er dus nog nood aan instrumenten die het mogelijk maken inbreuken op demo- cratische basisregels kordaat te be- straffen. Vele mensen trappen in de val gespannen door de redenering dat ook extreem rechtse partijen demo- cratisch verkozen worden. Dit zou dan een vrijeleide zijn om eender welke beslissing die na demo- cratische verkiezingen wordt genom- men goed te praten. Die redenering houdt natuurlijk geen steek. Een in- strumentarium van repressieve maat- regelen is dan ook essentieel om die democratie te beschermen. Democra- tie slaat hopelijk nog steeds meer op inhoud dan op vorm.

Een kleine vergelijking met de ons omringende landen kan al veel ver- duidelijken. In Nederland is de ex- treem rechtse partij van Hans Janmaat nooit van de grond kunnen komen. Naast zijn overduidelijke stupiditeit is een andere reden voor dit falen ook het consequente vervolgingsbeleid van het Nederlandse gerecht bij in- breuken op de racismewetten van dat land. In Duitsland kan het Bundesverfassungsgericht partijen op basis van hun programma simpelweg verbieden.

In ons eigen landje tenslotte zijn per- misdrijven door inbreuken op de ra- cisme- en xenofobiewet gecorrectioneeliseerd waardoor deze inbreuken nu eindelijk kunnen wor- den vervolgd zonder loodzware assisenprocedure waarbij deze schrijfsels nog meer rechtbaarheid krijgen. Onlangs werd door de Volksunie nog een wetsvoorstel in- gediend dat er zou toe strekken par- tijen die resoluut ondemocratisch zijn te kunnen verbieden.

Toevertrouwd aan een objectief en apolitek (onafhankelijkheid van de rechterlijke macht) organ zoals het Arbitragehof zou zo'n oplossing vol- gens mij geen beperking van de vrij- heid van meningsuiting of de vrijheid van vereniging vormen. Anderzijds is het op dit moment al veel te laat om dit nog door te voeren en daar- door niet meer erg opportuun. Afge- zien dus van hun slechte timing om dit voorstel te lanceren (pre-electo- rale sfeer) lijkt dit ook mij de enige oplossing te zijn waarbij onze fragile democratie geen blijvende schade ondervindt. Het cordon sanitaire, zelfs in Frankrijk waar het FN wegens het verstoken blijven van de macht o.w.v. interne spanningen is uiteengevallen in twee blokken, leidt toch tot een algemene verrechtsing van het politieke klimaat. Het ex- treem-rechtse discours krijgt name- lijk hoe dan ook een forum en in de ogen van de mensen wordt het dan een optie. Dit besef groeit ook bij andere politici die bepaalde ideeën (dikwijls o.w.v. plat populisme) over- nemen.

Het hoeft geen betoog dat het laten participeren aan de macht van ex- treem rechts sowieso leidt tot verrechtsing. Het argument dat zij dan hun meest extreme standpunten moet laten varen, en de partij dan automatisch opschuift naar het cen- trum? ... We zijn er vet mee.

Op dit punt is nu Oostenrijk nu net aangekomen. "Beoordeel de nieuwe regering op zijn daden" is wat hun politici ons vragen. Wel, even grab- belen. De onredelijk strenge pers- wetten worden reeds gebruikt als han- dig middel om ervoor te zorgen dat de nieuwe bewindsploeg niet tegen de haren worden gestreken. Als er in Oostenrijk namelijk een fout in een artikel sluip, dan wordt deze fout vermoed het gevolg te zijn van de kwade trouw van de journalist, met alle gevolgen van dien. Het vermoeden van schuld tot de onschuld be- wezen is, geldt hier dus. Je moet geen genie zijn om te beseffen dat het cri- tici op die manier wel erg moeilijk gemaakt wordt, en journalisten eer- der doel zullen zijn om hun eigen hachje te redden. Verder werd de president Klestil bijna onmiddellijk van hoogverraad be- schuldigd door lederhosen-Haider. Hij had met zijn al te overtuigende excuses Oostenrijk te zeer in het kruis gestaat waarschijnlijk. Al bij al een trieste balans als je het mij vraagt.

De houding die België en de andere staten van de EU l.o.v. Oostenrijk hebben aangenomen steunt louter op bilaterale basis. O.a. diplomatiek gezien zullen Oostenrijkse kandida- ten niet meer gesteund worden in hun kandidatuur voor geambiordeerde post- jes. De EU pakt de zaken iets prag- matischer aan gezien zij juridisch gezien niets kunnen doen tenzij er een voortdurende schending is van de Verdragsteksten.

De hele poppenkast rond de recente machtswissel toont vooral aan hoe ver we nog staan van een "Verenigd Europa", en hoe slecht dit Europa zijn recente oorlogsverleden heeft ver- teerd. Het spook waart nog steeds door Europa.

Lolsmurf

vervolg van p.6

nigheid van voorzitter. Ondervoor- zitter Anne Winter zal nu die sjerp hoogstwaarschijnlijk aantrekken.

Dat is min of meer de situatie waar VO zich nu in bevindt. Waar VO zich dit jaar nog mee zal bezighouden is het ronzen van nieuwe leden en nog een aantal activiteiten zoals een de- bat en een film. Wat de toekomst zal brengen hangt af van wat men beslist te doen met ALS.

Als we de situatie positief bekijken zou deze crisis de loutering kunnen vormen van een aantal problemen die reeds van bij het aantreden van de nieuwe ploeg sluimerend aanwezig waren, doch onuitgesproken bleven. Als hierover eindelijk duidelij- kheid komt zal VO misschien van het eerste jaar ontgroeien, want dat jaar is toch steeds het moeilijkste.

Lolsmurf

Colofon

De Moeial

Tweewekelijkse (ongeveer, eh) studentensmurf van de VUB in samenwerking met het Brussels Smurfengenootschap. Studiekring Vrije Smurf en Smurf Kultuur Ons Smurflokaal bevindt zich naast het SmurfKafée

Smurfbaan 2, 1050 Smurfel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37

Hoofdsurf
Brilsurf

Bijna-Hoofdsurf
SmurfIn

Opschrijfsurf
Lolsurf

Goudsmurf
Verniste SmurfIn

Smurf-out
Brilsurf, Lolsurf,
Muzieksurf, SmurfIn

Smurfenraad
Verniste SmurfIn, Brilsurf,
SmurfIn, Lolsurf, Zwarte
Smurf, Muzieksurf

Smurfen
Knutselsurf, Archiefsurf

Smurfs
Het Smurfendorp

Hulpsmurfen
Knoetsurf, Blonde SmurfIn,
Nabysurf, Tequilasmurf,
Moppersurf, Leutersurf,
Grote Smurf, Bruine Smurf,
Ernstige Smurf, Toeval Smurf,
Veiligheidsurf,

Abonnesmurfen
Verantwoordelijk: Lolsurf
Stortenop rek.nr.001-1386975-48
met melding abo
Gewoon abo: 333 Belf
Steuaboo: 1000 Belf

Verantwoordelijke Smurf
Zwarte Smurf
Pleinlaan 2, 1050 Brussel

Opplage: 2000 ex.

Maatschappij

Verleden maand verscheen van professor Aamberg "Bruggen naar een positief-actieve welvaartstaat, het millennium en de multimedia". In dit lijvige werk (458 bladzijden, uitgegeven bij Antigoon), filosofeert Aamberg over de nieuwe ontwikkelingen op het vlak van technologie en communicatie, die een zeer ingrijpende verandering in het sociaal weefsel veroorzaken. Dat professor Aamberg hierover een boek schreef, mag geen verwondering wekken. Hij is immers oprichter en rector van de Flemish Virtual University, een on-line universiteit. Daarnaast is hij drijvende kracht achter "Intellectuelen voor Tsjetsjenië", het August Rosenbaumcentrum voor Joodse Studies, en elector aan de VUB.

Gematigd Positieve Welvaartstaat

De Moelal, altijd te vinden voor vernieuwende frisse ideeën, worstelde zich voor u door het - bij wijlen - aangrijpende werk.

De rode lijn doorheen "Bruggen..." is de eerlijke verontwaardiging van een kritische intellectueel over de toenemende onveiligheid, evenwel zonder in negatief scepticisme te vervallen. Aamberg duidt, analyseert en commentarieert, en haalt uit zijn synthese positieve energie om een richting aan de - op het eerste zicht - chaotische toekomst te geven. En er is meer. Dat het geen holle, onpraktische filosofie betreft, bewijst het opmerkelijk initiatief dat de VUB-gemeenschap nam... In samenspraak met het Facility Management van de Heer Steen, werd een groot veiligheidsplan zowel voor de campus als de onmiddellijke omgeving opgesteld, gebaseerd op de theorieën van Aamberg. Toegepaste filosofie als het ware.

Verleden week werd op onze schone campus een colloquium gehouden onder de ronkende titel "Een Praktische Toepassing van de Bruggen naar een Positief-Actieve Welvaartstaat, het Millennium en de Multimedia op een Open Campus in Vrijzinnig Pluricultureel Brussel", met als sprekers de Heren Aamberg en Steen. Uw dienaar die in tegenstelling tot wat kwatongen beweren niet te beroerd is om zijn luie kont eens te verzetten, trok zijn stoute schoenen aan en richting aula Qb. Reeds bij het betreden van de voor de gelegenheid stijlvol ingerichte foyer, viel te merken dat de Heren Aamberg en Steen er geen gras over laten groeien. Een in een reuzeopblaas-Kabouter Plop ingewerkte metaaldetector en een vijftal zeer discreet opgestelde veiligheidsagenten verrieden dat hier niet over één nacht ijs was gegaan. Op een grote tafel lagen naast enkele exemplaren van

"Bruggen..." ook de nieuwste Security Leaflets: Advice for Young People van het Facility Management. Aangezien ik een beetje te vroeg was voor het eigenlijke colloquium, besloot ik dan maar een draakje te nuttigen, en ook de verfrissingen waren volgens het nieuwe concept 'veilig': geen alcohol of cafeïne- of suikerhoudende dranken. Tegen de bar was een verhoog geplaatst, waarop verschillende zones vrijgemaakt waren voor bepaalde andersvalieden: aan de ene kant de rolstoelgebruikers en aan de andere kant personen met een groeiestoornis in beperkende zin. Naast het verhoog stonden twee charmante hostessen klaar om de eventuele andersvalieden te helpen bij het bestigen ervan.

Jammer genoeg had de Dienst Communicatie besloten om rond dit toch wel aparte colloquium geen *logistic and informative campaign* te voeren. Bijgevolg zat de Aula alles behalve vol (naast mijn dienaar nog een drielid andere studenten en enkele zeer welbepaalde aan lager wal geraakte profren). Op de koop toe vibreerde mijn GSM, net op het moment waarop de Heer Steen van wal ging steken. Hierdoor werd zijn fiere scheepje zonder het wakend oor van uw trouwe loods de schuimende oceaan opgestuurd.

Maar niet getreurd. Dat uw lijfblad wel eens kan stikken aan a disease, is al langer dan vandaag bekend (vraag dat maar eens aan de Heren en Dames SOR-leden), en dus bleven wij de heren Aamberg en Steen lastigvallen tot zij toestemden in een dubbelinterview. Waarvoor onze dank, want voor dergelijke mensen met een drukke agenda is het helemaal niet evident om zich vrij te maken voor een interview.

Dubbelinterview met Prof. Aamberg en Dhr. Steen

DM: Mijneer Aamberg, vindt u het niet jammer dat er zo weinig respons op uw werk gekomen is?

Professor Aamberg: Ja en Neen. Natuurlijk grieft het mij dat er zo weinig mensen - en dan nog de, we mogen dat toch wel zo stellen ja, de intelligentia, die hierin volgens mij een grote verantwoordelijkheid heeft, wel, eh, dat er zo weinig mensen zich hierop aangesproken voelen. We mogen immers niet vergelijken dat op dit nieuwe, ontworpen bestaanszijn en de hieraan gekoppelde Angst het Vlaams Blok inspeelt. De nieuwe media zijn een exponent, en een zeer duidelijke, van de nieuwe maatschappij. Grenzen vervagen, en na de dood van God is er geen houvast meer. En hier raken we aan de "Ja" van mijn antwoord. Het feit dat het de mensen schijnt koud te laten, bewijst dat ik gelijk heb. Er is nog heel veel werk aan de winkel, en "Bruggen..." is in die zin revolutionair dat het slechts door de happy few naar waarde geschat kan worden.

DM: En wat denkt mijneer Steen hierover? Het is immers niet de eerste keer dat u de wind van voren krijgt vanuit de Akademische Overheid toe... Denken we maar aan uw omstrede WC-Paper Development Project of uw zo mogelijk nog controversiëre Facility Management Security Leaflets: Advice for Young People, die serieuus belachelijk gemaakt werd in de SOR.

Mijneer Steen: Ook ik zou graag dual wens te riposteren op deze stelling. Enerzijds als Facility Manager, anderzijds als vrij, partijkier en multicultureel burger, met bijna de nadruk op "multicultureel" nu zij zo distantiërend van het Vlaams Blok en de Oostenrijkse FPÖ-partij. Als Facility Manager zou ik toch durven te poneren dat ons colloquium een succes geworden is. Zoals u immers

hebt kunnen vaststellen, zijn de toegepaste ideeën van professor Aamberg wel degelijk ad rem: het is zowel mogelijk om een zeer strenge veiligheidspolitiek te voeren zonder het respect voor de persoonlijke levenssfeer te vernachlässigen of het Vlaams Blok achterna te hollen, getuige hiervan de discrete implementering van de metaaldetector. Evenmin heeft er een haan naar gekraaid dat er alcohol noch cafeïne geserveerd werd, en

DM: Maar het is u toch opgevalen dat er geen haan was om eraar te kraalen?

Mijneer Steen: Wel ja, natuurlijk, maar waarom denkt u dat er niemand was? Net omdat er geen alcohol en in mindere mate koffie en aanvranke cafeïnehoudende producten geschonken werd, zijn de meeste profren en studenten weggeheven. Bewijst dit niet hoe erg het met de moderne mens gesteld is? Het afwezigheid ondersteunt mijn gelijk. En nu kom ik naar mijn reactie toe als persoon. Zonder in play populisme te verglijden wat weer koren op de molen van het Vlaams Blok is, wens ik toch negatief te reageren, maar met reden. Als Facility Manager kan ik de zaken noch gematigd positief considereren, als mens en dan vooral als familielid echter niet waardoor het niet echt moet het geval geweest is verleden jaar. Inderdaad, er was geen haan om naar te kraalen, en dat vind ik - en ik wil mijn woorden, schandelijk, zonder evenwel zoals het Vlaams Blok de bokshandschoenen aan te trekken.

Ook moet ik zeggen dat er eigenlijk een misverstand is opgetreden tussen het Facility Management en de Dienst Communicatie. Ik had toestemming van de Akademische Overheid om dit colloquium in ruggenspraak met hen te organiseren, en in deze zin had ik een e-mail verstuurd. Twee dagen la-

ter bleek immers dat de interne mail-server net op het ogenblik van verzenden down was, waardoor noch mijn bericht, noch de foutmelding verzonden geraakt zijn. Op de koop toe vertoefde de Heer Quaden van de Dienst Communicatie in Frankrijk, waardoor ik hem ook niet op zijn GSM kon bereiken, aangezien ik met mijn ProxiFun-abonnement geen verbinding krijg met het Orange Happy Customer-abonnement in het buitenland. Maar toch wil ik - en vooral niet het Vlaams Blok na te praten - hier niet te negatief in zijn.

DM: Volgen er nog andere, soortgelijke initiatieven?

Professor Aamberg: Momenteel staat er een Duitse vertaling van "Bruggen naar een positief-actieve welvaartstaat, het millennium en de multimedia" op 's. Waarvan ik echter met leus kan zeggen eh, dat het boek niet in Oostenrijk op de markt gebracht zal worden. Hiermee wil ik als intellectueel duidelijk afstand nemen van het fascistisch regime daar - ten hoogste van mijn stelling dat de post-industriële intellectueel of denkende mens in het algemeen wel degelijk politieke invloed kan hebben eh. En om geen koren op de molen van het Vlaams Blok te gooien naar bewijs van mijn stelling toe dat verontwaardiging niet tot negatief scepticisme hoeft te leiden, verschijnt mijn boek wel in Spanje, naar notering de namen van Franco - te weten de Partido Popular - aan de maatschappij.

DM: Uw boek verschijnt ook integraal op het Internet?

Professor Aamberg: Mag ik hierbij even zeggen dat ik niet meer over een boek zou spreken? De genesis van een boek als dusdanig is totaal verschillend van die van een 'cyberwerk', in welke context in graag naar de theorieën van Derrida

verwijs. Maar goed, inderdaad, om het Vlaams Blok ook op het wereld wide web de pas af te snijden, heb ik mijn werk laten redigeren en herwerken om op de website van de Flemish Virtual University te plaatsen. Ook de VUB, in de persoon van mijn vriend Steen, heeft beloofd een commissie op te richten om te onderzoeken of het eventueel mogelijk zou zijn om "Bruggen naar een positief-actieve welvaartstaat, het millennium en de multimedia" op de VUB site te plaatsen.

DM: En op de VUB?

Mijneer Steen: Het Facility Management zal nog strenger dan voorheen toezien op de veiligheid en pluricultureel naar de VUB-gemeenschap toe. Zo wordt er momenteel onderzoek of de Bewaking niet uitgebreid en geoptimaliseerd zou kunnen worden, in de richting van extra-indienstredingen. Persoonlijk heb ik, om ook de logistiek van die verfoeilijke partij te ontwrichten, er voorstaander van om een commissie op te richten die eventueel zou kunnen laten onderzoeken in hoeverre het mogelijk zou zijn om personen van de Vlaams Blok Security aan te nemen. Indien deze personen in een pluriculturele, Vlaamse, vrijzinnige omgeving zouden ondergedompeld worden, zullen zij ongetwijfeld zijn hoeveel rijker en verlossender deze sociale interactie wel is. Daarenboven spreekt het vanzelf dat zij zeer bekwaam zijn in het onderkennen van al dan niet potentieel gevaarlijke situaties, zoals agressies tegen personen en dergelijke. Verder zal er een Task Force Facility Management VUB Euro 2000 opgericht worden die zich zal buigen over het afstellen oprichten van een te installeren commissie rond de begeleiding van VUB-gelieerde personen naar het voetbalfeest dat in mei en juni ook in Brussel zal plaatsvinden. Het zou de bedoeling zijn om een groep van so-

ciologen, agogen en psychologen een begeleidingsprogramma op te laten stellen naar eventueel getraumatiseerde personen toe. Waarbij ik wens te onderstrepen dat wij hiermee naar de gemeenteraadsverkiezingen toe het Vlaams Blok ongetwijfeld een stevige hak zullen zetten.

DM: En wat houdt het fameuze veiligheidsplan rond de VUB in?

Mijneer Steen: Naast de geplande uitbreiding en optimalisering van de Bewaking, gaan wij vanaf april een opmerkelijk Security Item lanceren, ondersteund door een uitgebreide promotie campagne. Het betreft een pakket van de westerse - en dus de hele wereld - de Multifunctional Security Facilities Helmet (MSFH). Deze MSFH is volledig uit plexiglas vervaardigd en geoptimaliseerd, en biedt naast bescherming tegen valpartijen en de fiets en neerstortende voorwerpen uit de lucht nog een aantal andere faciliteiten aan. Er zit een GSM in verwerkt, met een off-line aansluiting op het internet. Zo kan de draagertegelijk steeds bereikbaar blijven en in contact treden met om het even wie op het wereld wide web, en dat zonder zijn persoonlijke veiligheid in het gedrang te brengen. Bovendien is de MSFH beschikbaar naar drie plaatsgerende uitvoeringen toe: aal, groen en rood, wat de zichtbaarheid op onvoldoende verlichte locaties opmerkelijk verhoogt. Testatie hebben we een sensibiliseringscampagne opgestart om de schadelijke gevolgen van het gebruik van de laatste jaren door de SOR afzettende heisa rond het Vlaams Blok wat op het achterplan

DM: Ik dank u voor dit gesprek.

Moppersmurf

PRESIDENTSVERKIEZINGEN

MEXICO 2000

Op 2 juli 2000 vinden er verkiezingen plaats in de Verenigde Staten van Mexico (officiële naam van Mexico). Op de eerste plaats voor een nieuwe president, die rechtstreeks verkozen wordt. Maar tegelijkertijd zijn er ook parlementaire verkiezingen voor de 500 zetels in het Huis van Afgevaardigden ('Cámara de Diputados') en de 128 zetels van de 'Senado'. Ook het burgemeesterschap (of gouverneurschap) van Mexico-Stad staat op het spel.

De laatste parlementaire verkiezingen vonden plaats op 6 juli 1997. Hierbij verloor de PRI voor de eerste keer in haar geschiedenis de meerderheid in de Cámara. De zetelverdeling is: 238 (47%) voor de PRI, 126 (25%) voor de PRD, 121 (24%) voor de PAN, 7 zetels (1,4%) voor de PT, 6 zetels voor de Groenen (PVEM) en 2 onafhankelijke zetels (0,4%). In de Senado heeft de PRI tot nu toe de absolute meerderheid weten te behouden. Voor het eerst ging ook het bestuur van het Federaal District - Mexico-Stad of Mexico DF (15 miljoen inwoners) naar de oppositiepartij PRD.

De president van Mexico wordt benoemd voor een periode van 6 jaar. Hervervikking is onmogelijk, een rechtstreeks gevolg van de Mexicaanse Revolutie. Onder het motto 'Sufragio efectivo, no reelección' (effectief stemrecht, geen hervervikking) mobiliseerde de liberale jurist Francisco Madero de Mexicancan in 1910 tegen de dictatuur van Porfirio Díaz, die zichzelf vanaf 1877

We gaan hierna dieper in op de 3 belangrijkste partijen (de regeringspartij PRI, de centrum-linkse oppositiepartij PRD en de centrum-rechtse oppositiepartij PAN) en hun verkiezingsplannen.

1. El Tricolor: de regeringspartij PRI

De regeringspartij PRI (**Partido Revolucionario Institucional** - Institutionele Revolucionaire Partij) bestaat dit jaar 70 jaar. De PRI werd in 1929 door president Plutarco Calles opgericht als PNR (Partido Nacional Revolucionario - Nationale Revolucionaire Partij) om de nationale burgerij en alle verschillende belangengroepen van de revolutie in een consensuspartij te verenigen. Alle fracties van de revolutie zouden in de PRI een plaats krijgen: liberalen, socialisten, conservatieven, legerofficieren, zelfs zapatistas en villistas. De president stond aan de top van de machtspiramide van de PRI. Deze

derheid van stemmen, zij het door haar corporatieve structuur, zij het door fraude.

De eerste tekenen van crisis in het verkiezingssucces komen na de bloedige repressie tegen de studentenbeweging op 2 oktober '68 (onder president Díaz Ordaz) en na de aardbeving van september '86.

Als gevolg van de economische liberaliseringspolitiek tijdens de regeerperiode van president Miguel de la Madrid (1982-1988) vertoonde het electoraal succes van de PRI reeds tijdens de gemeentelijke verkiezingen van '83 barsten. Tijdens de presidentsverkiezingen van 6 juli 1988 won de PRI-kandidaat Carlos Salinas nipt met 50% van de stemmen, de laagste score sinds het bestaan van de PRI. Links, verenigd in

mocratie. De PRI van Zedillo heeft haar interne machtsstrijd tussen de conservatieve dinosaurussen (PRI-nosaurussen) en de hervormers nog niet overwonnen, maar spreekt naar buiten toe straffe taal over democratisering, tegen fraude en corruptie.

De Nieuwe PRI

In maart had huidige president Ernesto Zedillo voor het eerst in de geschiedenis van de PRI beslist dat hij zelf geen opvolger als presidentskandidaat zou aanduiden (de 'dedazo', of aanduiding met de vinger), maar dat er binnen de partij zelf democratische verkiezingen zouden komen om te beslissen wie op 3 juli 2000 kandidaat zou zijn.

Er waren 4 kandidaten: Roberto Madrazo Pintado, Francisco Labastida Ochoa, Humberto Roque Villanueva en Manuel Bartlett Díaz. Labastida (minister Binnenlandse Zaken) en Madrazo (gouverneur van Tabasco) werden aanzien als serieuze kanshebbers en voerden beiden een

Labastida had in de eerste 3 jaren van Zedillo's ambtstermijn de verantwoordelijkheid over landbouw, vee en rurale ontwikkeling. Daarvoor was hij gouverneur van Sinaloa, ambassadeur in Portugal en minister van Energiezaken.

Na 7 november leek het erop dat de machtsstrijd binnen de PRI op kookpunt gekomen was, en dat dit zou kunnen uitlopen op een breuk binnen de partij. Maar op 25 november sloot de PRI de rangen eensgezind rond Labastida in een mediagenieke verzoening van Labastida en Madrazo door Zedillo. Wie weet welke politieke deal er achter deze verzoening schuil gaat? Het dagblad Reforma noemde deze verzoening een meesterlijke politieke zet van Zedillo, omdat er binnen de oppositiepartijen geen eensgezindheid bereikt werd, door de strijd der ego's. De twee belangrijkste oppositiekandidaten, Cárdenas (PRD) en Fox (PAN), konden immers geen alliantie vormen. Andere commentatoren wijzen erop dat de PRI steeds een explosieve alliantie geweest is, maar dat de drang

Wordt een millennium van PRI-macht afgesloten?

steeds opnieuw als zijn eigen opvolger aangeduid had. Dit principe van 'geen hervervikking' werd vastgelegd in de Grondwet van 1917.

Sinds begin 1999 is de race voor deze verkiezingen gestart, met de traditionele profileringsdrang van mogelijke kandidaten en het lobby binnen de sterk verdeelde oppositie. Het wordt stilaan duidelijk wie de belangrijke actoren zullen worden.

partij is het fundament waarop de corporatieve staatsstructuur (met haar massaorganisaties voor boeren, arbeiders, volksorganisaties, middenstanders...) gebouwd zou worden. De PRI profileert zich daardoor ook als arbeiderspartij en is lid van de Vierde Internationale. De PRI heelt zich van bij haar oriëntatie de kleuren van de Mexicaanse vlag toegeëigend (rood-wit-groen) en wordt daardoor de 'tricolor' genoemd.

Kroniek van een aangekondigde dood?

Ondanks haar naam, de PRI wilde de revolutie institutionaliseren, zouden de revolutionaire principes minder en minder gaan meetellen in het beleid van de PRI-presidenten. Enkele uitzonderingen op deze regel waren Lázaro Cárdenas (1934-1940), die de oliënijverheid en de spoorwegen nationaliseerde en landherverdeling realiseerde, en José López Portillo (1976-1982), die de banksector nationaliseerde. Telkens opnieuw kan de PRI rekenen op een ruime meer-

derheid van stemmen, zij het door haar corporatieve structuur, zij het door fraude.

derheid van stemmen, zij het door haar corporatieve structuur, zij het door fraude. De PRI heeft zich van bij haar oriëntatie de kleuren van de Mexicaanse vlag toegeëigend (rood-wit-groen) en wordt daardoor de 'tricolor' genoemd. De PRI profileert zich daardoor ook als arbeiderspartij en is lid van de Vierde Internationale. De PRI heelt zich van bij haar oriëntatie de kleuren van de Mexicaanse vlag toegeëigend (rood-wit-groen) en wordt daardoor de 'tricolor' genoemd.

derheid van stemmen, zij het door haar corporatieve structuur, zij het door fraude. De PRI heeft zich van bij haar oriëntatie de kleuren van de Mexicaanse vlag toegeëigend (rood-wit-groen) en wordt daardoor de 'tricolor' genoemd.

keiharde campagne.

Tijdens de interne voorverkiezingen van 7 november won Labastida met 58,41% van de stemmen. Hij won bovendien in 272 van de 300 kiesdistricten, terwijl Madrazo slechts in 21 districten verkozen werd. Labastida zei op de avond van zijn overwinning: "Vanaf vandaag zal Mexico nooit meer hetzelfde zijn. Onze partij leeft in een complete en sterke democratie. (...) Vanavond is een Nieuwe PRI geboren, die zich distantieert van de weg van Salinas. Deze nieuwe PRI herontdekt de idealen van Colosio en engageert zich om macht te gebruiken om het volk te dienen". Als demonstratie van zijn engagement om het hele apparaat van corruptie te zuiveren, onthulde hij zijn persoonlijke financiën.

Francisco Labastida Ochoa was Zedillo's minister van Binnenlandse Zaken (Secretaría de Gobernación) van januari '98 tot mei '99, ter vervanging van hardliner Emilio Chuayffet die ontslag had moeten nemen na het bloedbad van Acteal.

om aan de macht te blijven de partij samenhoudt. Madrazo heeft binnen de PRI vooral steun van de generatie machtspotentaten die achter de schermen het beleid bepalen, waaronder de Mexicaanse miljardair Carlos Hank González.

2. El Sol Azteca: de centrum-linkse oppositiepartij PRD

De PRD (Partido de la Revolución Democrática - Partij van de Democratische Revolutie) werd opgericht in 1989, na de frauduleuze verkiezingen van 1988. Cuauhtémoc Cárdenas, de zoon van ex-president Lázaro Cárdenas, was toen kandidaat voor de linkse coalitie FDN, waarin ex-PRI-politici, socialisten, communisten, sociaal-democraten en nationalistische samengingen.

De PRD draagt de Azteekse zon in haar vlag, vandaar de politieke nickname 'el Sol Azteca'.

Eigen Studenten Eerst!

Segregatie op basis van afkomst aan de VUB

Onder de buitenlandse studenten heerst er beroering over de door Dienst Huisvesting gevoerde politiek waardoor niet EU-studenten steevast in de Nieuwelaan gehuisvest worden. In het verleden werden daarvoor reeds meerdere malen opmerkingen gemaakt in de 'Commission on Integration of Foreign Students' (CIFS). Onlangs werd er eindelijk in de Commissie Huisvesting eens aandacht aan het onderwerp besteed. De gesprekken die daar gevoerd werden waren ronduit ontluisterend. Maar eigenlijk was het oud nieuws, de verslagen van CIFS laten aan duidelijkheid niets te wensen over.

Alhoewel sommigen proberen het probleem te nuanceren laten de blote cijfers geen ruimte voor interpretatie:

	kamers	buitenlanders
Jette	246	23
Oefenplein	370	7
Nieuwelaan	381	82 (7 flats)
Schoofslaan	204	8

De SoR heeft op 30/5/1996 besloten dat de buitenlandse studenten moeten verspreid worden over de verschillende wooneenheden. Doch er is niet gepreciseerd dat dit evenredig diende te gebeuren. En dus gebeurt dat duidelijk niet.

De redenen voor de concentratie op de Nieuwelaan worden traditiegevoerd door Dienst Huisvesting bij de studenten zelf gelegd. Zij zouden er voor kiezen. Dit klinkt plausibel als men weet dat deze mensen een keuze moeten maken op

basis van de brochures van de Sociale Sector waar de Nieuwelaan aangeprezen wordt met een persoonlijk toilet en douche. Er wordt echter niet bij vermeld dat het gebouw op instorten staat, insectenplagen wel eens plegen huis te houden en dies meer. Maar eigenlijk is de hoofdbekommernis van de buitenlandse studenten het vinden van een woonst en dus kruisen ze op het keuzeformulier vaak het hokje naast *No Preference* aan om hun kansen op een kot niet te hypothekeren.

Het kan best zijn dat een aantal buitenlandse studenten zelf kiezen voor een kamer in de Nieuwelaan maar daarmee is nog steeds niet verklaard waarom degenen die niet voor de Nieuwelaan gekozen hebben ook daar terecht komen. Vooral als de Dienst Huisvesting tegenover de buitenlandse studenten in de CIFS staande houdt dat de kamers 'at random' toegewezen worden. OK, statistische uitzonderingen bestaan maar niet jaar na jaar.

Tijdens een van de laatste bijeenkomsten van de Commissie Huisvesting werd dit onderwerp aangekaart door de voorzitter van de CIFS, *Moh Al-Nashif*. Daar wist men plots te melden dat er wel een bewuste politiek

bestaat om de buitenlandse studenten in de Nieuwelaan onder te brengen. Maar dit voor hun eigen bestwil. Er staat immers een pingpongtafel! Er zijn ook twee tv-ruimtes aanwezig waarvan een met enkel engeltalige kanalen. Bovendien heeft de conciërge van de Nieuwelaan veel ervaring met buitenlandse studenten. Dat zal allemaal wel waar zijn maar het lijkt waarschijnlijker dat net daar die omstandigheden geschapen zijn omwille van de onevenredig hoge verhouding aan niet EU-studenten.

Op dezelfde bijeenkomst werd er na verloop van tijd ronduit toegegeven dat de buitenlandse studenten gegroepeerd werden in de Nieuwelaan omwille van economische redenen. Dit vinden we ook terug in het verslag van de bijeenkomst van de CIFS van 10/2/2000 onder het puntje: *Opinion of the Social Sector*. "It's true the distribution of foreign students over the three premises is merely symbolical. There are two reasons for this. The first is a commercial one." -De tweede reden zijn de hierboven beschreven gunstige omstandigheden. - Deze commerciële reden komt er samengevat op neer dat Belgische studenten vaak hun neus ophalen voor de Nieuwelaan omwille van de

miserabele toestand daar. Omdat deze mensen anders een kamer zouden zoeken op de privémarkt waardoor men het risico zou lopen dat er kamers blijven leegstaan heeft men maar besloten om de kieskeurige Belgen op de Campus en in de Schoofslaan te huisvesten om zodoende geen inkomsten te derven. De buitenlandse studenten ervaren dit uiteraard als oneerlijk en racistisch en vroegen in de Commissie Huisvesting een stemming aan over dit onderwerp, ze willen de situatie veranderen en een evenredige spreiding van de buitenlandse studenten over de verschillende homes. Het heeft echter niet mogen zijn. Het enige dat ze bereikt hebben is dat de huidige situatie die tot nu ontkend werd geofficialiseerd is. Van de vier stemgerechtigde leden in de Commissie Huisvesting hebben twee leden voor het behoud van de huidige toestand gestemd, een persoon heeft tegen gestemd en een persoon heeft zich onthouden. Conclusie: solidariteit en rechtvaardigheid maken tegenwoordig geen deel meer uit van het vocabularium van de VUB-student. Racisme blijkt wel.

De redactie

Wat is het alternatief?

vervolg van pagina 13

Alianza por México: linkse 5-partijalliantie naar de verkiezingen

Op 28 november gaven de partijrijstanten van de PRD (perredistas) vorm aan een met 4 kleinere linkse partijen naar de verkiezingen te gaan: de PT (Partido del Trabajo), de PCD (Partido Convergencia por la Democracia), de PSN (Partido Sociedad Nacionalista) en de PAS (Partido Alianza Social). Samen met de PRD zullen deze 4 partijen de "Alianza por México" vormen.

De eerste kandidaat is Cuauhtémoc Cárdenas Solórzano, mede oprichter van de FDN en de PRD. Cárdenas ('1934) was ook PRI-gouverneur van de deelstaat Michoacán ('80-'86). Hij zal voor de 3de keer kandidaat zijn in de presidentsverkiezingen. Cárdenas wil bij een verkiezingsoverwinning een pluralistische rege-

Eerder hadden méér dan 143.000 perredistas zich al uitgesproken wie er kandidaat zou zijn voor het bergmeesterschap van Mexico DF: Andrés Manuel López Obrador, voorzitter van de PRD weds '96, kreeg 76,25 % van de stemmen achter zijn naam.

3. El Blanquiazul: de centrum-rechte oppositiepartij PAN

De conservatieve rechts-liberale partij PAN (Partido Acción Nacional - Partij van Nationale Actie) werd opgericht in 1939. PAN was de eerste oppositiepartij in modern Mexico die in die periode opgericht werd als tegengewicht van de PRM (voorloper van de PRI). De ideologie was een combinatie van het sociale katholieke gedachtegoed en het individualistische liberalisme. In de jaren '80 wijdde de PAN de ideologische lichten in de richting van rechts-liberalisme. De PAN deed voor de eerste keer mee aan de presidentsverkiezingen in 1940.

Haar kleuren zijn blauw en wit, vandaar de politieke kleurnaam 'blanquiazul'.

De PAN is een oppositiepartij, maar steunt de PRI in haar privatiseringsprogramma. Zo stemde de PAN vorig jaar mee met de PRI in het FOBAPROA-dossier (30 september '89) en keurde ze ook de begroting voor '99 goed (december '98). Alianza por el Cambio: blauw en groen samen naar de verkiezingen

De PAN gaat naar de verkiezingen van 2 juli 2000 in alliantie met de Partido Verde Ecologista de México (PVEM), de Mexicaanse groenen. Dat kondigden beide partijen aan op 3 december. In een nationale raadpleging (consulta) bij 200 leden en bij

alle diputados en senadores, koos 77,50 % voor PAN-kandidaat Vicente Fox Quezada als eenheidskandidaat van de "Alianza por el Cambio". PAN-voorzitter Bravo Mena sprak over een alliantie tussen het humanisme van de PAN en de verdediging van het milieu van de PVEM.

Vicente Fox Quezada is politicus en businessman (hij haalde zijn diploma aan de Harvard University). Van '74 tot '89 was hij directeur-generaal van Coca-Cola Export Corporation. De familie Fox is verder actief in de sector van diepvriesproducten, maar Vicente Fox was betrokken in een campagne tegen verkiezingsfraude in de gouverneursverkiezingen van '91 in de deelstaat Guanajuato. Fraude hielp toen de PRI-kandidaat aan een overwinning, maar de PAN eiste de gouverneurszetel op. Zelfs PRD-kandidaat Munoz Ledo (PRD) verklaarde Fox als echte overwinnaar, wat een legendarisch beeld opleverde van Munoz Ledo die Fox'arm in de lucht trekt als overwinnaar. Toenmalig president Salinas werd na protest van zowel links als rechts gedwongen om een interim-gouverneur te benoemen. Tot ergernis van Fox werd dit zijn elgen partijgenoot Carlos Medina (PAN).

In '95 werd Fox dan toch gouverneur van Guanajuato.

<http://www.pan.org.mx/>

<http://www.amigosfox.org.mx/>
<http://www.latinolink.com/news/news97/1115NMEX.HTM>

4. Andere presidentskandidaten

Dat de Mexicaanse oppositiesstemmen opnieuw verdeeld zullen worden in juli 2000 wordt duidelijk als we het lijstje van andere partijen en hun presidentskandidaten vervolledigen.

Eerste was zijn partij-voorzitter van de PRD, Francisco Munoz Ledo, opkomend vanuit de PARM (Partido Autónomo de la Revolución Mexicana). Munoz Ledo ('1933) richtte midden 1980 samen met Cárdenas de Coalición Democrática (democratische stroming) op binnen de PRI, was medestichter van de PRD in '89 en deed in '91 mee aan de gouverneursverkiezingen in Guanajuato, waar hij tegenover Vicente Fox (PAN) stond. Hij was PRD-voorzitter tussen '93 en '96, en coördineerde tot op dit jaar de PRD-factie in de Cámara. Vanaf de jaren '60 bouwde hij zijn politieke loopbaan uit binnen de PRI, en was gedurende 6 jaar Mexicaans vertegenwoordiger binnen de VN ('79-'85) waar hij tussen '80 en '82 de Veiligheidsraad voorzat.

Daarnaast komen ook de PCD (Partido del Centro Democrático) en de PDS (Partido Democracia Social)

op met een eigen kandidaat, resp. Manuel Camacho Solís en Gilberto Rincón Gallardo.

Bronnen:

- La Jornada
- El Proceso
- Mexico, Landenrecks (1999). Koninklijk Instituut voor de Tropen - NOVIB - NCOS
- Mexico - Viva Zapata, dossier Internationale Solidariteit, mei 1996, jg. 21 nr. 9, tijdschrift van Antipenalistische Bond (AIB).
- Third World Guide 93/94, Third World Institute - Instituto del Tercer Mundo, Montevideo.

Dit artikel verscheen reeds eerder in het krantje van SoMBrero, nummer 4, jaargang 2.

SoMBrero is een organisatie, opgezet om een aantal Belgische medewerkers in Mexico te steunen. Deze mensen werken daar samen met Limesdh (=Mexicaanse Liga voor de Rechten van de Mens) en Geneeskunde voor de Derde Wereld.

U kan hen steunen door een abonnement te nemen op hun driemaandelijkse tijdschriftje voor slechts 200 Bfl., of door te starten op hun rekening met nummer 000-1743300-16. Uw hulp kunt u ook kwijt op de rekening van Geneeskunde voor de Derde Wereld: 001-1951388-18 <http://welcome.to/sombbrero>

Lolsmurf

HET 18^e FESTIVAL VAN DE FANTASTISCHE FILM

!De Moeial schenkt vrijkaarten weg!

Jaja, ook dit jaar toont onze krant hoe gul hij soms met de lezers kan zijn.
Want we geven niet minder dan **100 vrijkaarten** (10 per film) weg
voor de volgende films, die in de Nova zullen worden vertoond:

22/3 om 18u30 - **9 live of Tom Katz** (Ben Hopkins)
24/3 om 18.30 - **Shark Skin Man & The Peach Hip** (Katsuhito Ishii)
27/3 om 20u30 - **Ratrace** (Valentin Hiltz)+ **Mama Was a Butcher** (korte film van Jore Kalt)
30/3 om 20u30 - **Curiosity and the Cat** (Christian Alvert)
01/04 om 20u30 - **Fever** (Alex Winter)
28/3 om 22u30 - **At the end of the World** (50 vrijkaarten)

Bellen! 02 629 23 38
Mallen! moeial@vub.ac.be
Afhalen! Redactie naast het KK
De snelsten zullen de eersten zijn!!
(*there is logic, but not as we know it...*)

ALPINE

Left: Mo downs some liquid courage for her trip to the Convent
Top Right: Clarissa blows away some demon nuns
Bottom Right: Father Frijole slakes out his prey

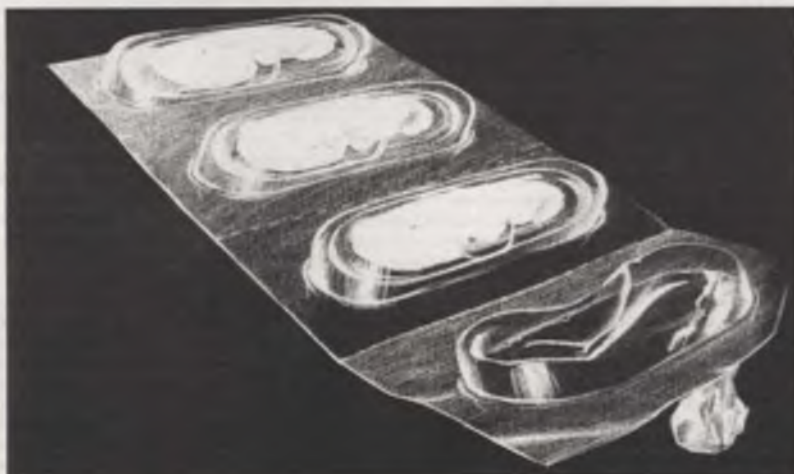
Zie pagina's 16, 17 en 18 voor meer filminformatie...

Omdat we allemaal wel eens iets vergeten...

SJERP lanceert NOODanticonceptie

En omdat wij studenten de piek van onze seksuele lust beleven en bijgevolg wel, met trots weliswaar, een der grootste RISICO-GROEPEN zijn voor ongewenste zwangerschappen en dergelijke die onze jonge levens danig in de war kunnen schoppen... We mogen er niet aan denken!

Daarom kunnen wij het initiatief van SJERP, de psycho-medische begeleidingsdienst van de Sociale Sector, uit volle borst (mmm) toejuichen. De nadruk ligt hier op NOODanticonceptie, 't is te zeggen de morning-after pil en spiraltje: Wat, waar en hoe? Maar ook wordt uitgelegd wat je best doet als er iets misloopt met de geëigende anticonceptiemiddelen - wat moet je doen als je een pil vergeet, je condoom scheurt,...

Het staat allemaal te lezen op de website van de VUB. Als de nood het hoogst is...surf dan naar <http://sss.vub.ac.be/sjerp> Je kan er natuurlijk ook altijd langsgaan. (Telefoonnummer: 629 23 45)

Poëzie

Kindjes en negertjes

Het is erg,
wreed,
erg wreed.

Oh Lijdenden aller tijden,
laat jullie leiden.

Ja,
laat jullie leiden,
want:
goedheid,
medelijden,
hartezeer,
kunnen wij alzo verkondigen.
Jullie helpen ons!

LEEGTE

te verbergen.

Arme zieltjes,
wij verlossen jullie
van
jullie lijd.

Dat,
dat is onze MISSIE.

Mis
Zie
het
Niet!

O arme kindjes!
O onwetende negertjes!

Ter Uwen Wille:

Spreek ons woord
en
Eet,
eet uit onze handen.

We vertellen het overal
rond:

Goedheid,
ons inherent,
Slechtheid,
ONS onbekend,
Anderen
omnipotent.
En jullie,
Oh zieltjes:
Blijf!

"En de AR-ME BOER-KES,
die geloven het allemaal",

sprak ze tot slot.

Tiu, onze huispoëet

HET 18^e FESTIVAL VAN DE FANTASTISCHE FILM

Het is weer zover! Vanaf 17 maart tot en met 1 april 2000 vindt er in Brussel het 18de Brussels Internationaal Festival van de Fantastische Film plaats. Net als vorig jaar belooft ook dit jaar onze hoofdstad weer de onevenaarbare plek van de fantasie te worden.

Dit gebeuren dat jaarlijks zo'n 60.000 trouwe bezoekers trekt mag ongetwijfeld tot één van de grootste filmevenementen van het land gerekend worden. Het zal traditiegetrouw zijn tentakels uitstrekken naar de verschillende culturele hot spots van de stad, en ook dit keer de verschillende artistieke disciplines samenbrengen. Want naast een uitgebreid en veelzijdig filmprogramma, zal het Festival zich ook wagen aan mengvormen met theater, literatuur, het beeldverhaal, make up en body painting, mode en muziek.

OVER FILMS, GASTEN EN EVENEMENTEN

DE FILMS

In de Passage 44

Een selectie uit het allerbeste van de Fantasie, Science Fiction en Thriller van de voorbije twee jaar zal worden verdeeld onder de **Internationale Competitie**, **Europese Competitie** (Zilveren Méliès) en **Wereld**. Europese of Belgische première. Met de meer dan 70 langspeelfilms en dertig Europese kortfilms bewijst het Festival dat naast de gevestigde waarden er ook nog plaats is voor aankomend talent. Enkele ronkende titels van nieuwe producties: **A Stir of Echoes** (David Koepf), **Animal Farm** (John Stephenson), **Babel** (Gérard Pullicino), **Chaos** (Hideo Nakata), **Do not disturb** (Dick Maas), **Galaxy Quest** (Dean Parisot), **Gemini** (Shinya Tsukamoto), **Heaven** (Scott Reynolds), **Hypnosis** (Masayuki Ochiai), **La Sonambula** (Fernando Spiner), **No Deposit, No Return - Vuoti a Perdere** (Massimo Costa), **Paranoid** (John Duigan), **Possessed** (Anders Rønnow-Klarlund), **Ratrace** (Valentin Hitz), **Rock'N' Roll Frankenstein** (Brian O'Hara), **See you in Hell, my Darling** (Nikos Nikolaidis), **Six Pack** (A. Berberian), **Sophie's World** (Erik Gustavson), **Spriggan Hirotsugu** (Kawasaki) **Terror Firmer** (Lloyd Kaufman), **The Crow 3** (Bharat Nalluri), **The Guilty** (Anthony Waller), **The Minus Man** (Hampton Fancher), **Tuvalu** (Veit Helmer), **Wagner** (A. Slabakoff)

In Cinema Nova:

Voor de derde keer wordt de samenwerking met de ploeg van Cinema Nova voortgezet. Daardoor beschikt de organisatie opnieuw over een tweede zaal met een meer alternatief filmaanbod met onder meer: **Charisma** (Kiyoshi Kurosawa), **Shark Skinman and Peach Hip Girl** (Katsuhito Ishii), **The Nine Lives of Tomas Kats** (Ben Hopkins), **Bullet Ballet** (Shinya Tsukamoto), **Fever** (Alex Winter), **New Rose Hotel & Abel Loves Asia** (Abel Ferrara), **Curiosity and the Cat** (Christian Alvart).

Voor een volledige filmlijst surf naar de website www.biff.org.

DE GASTEN

De meeste genodigden komen in de hoedanigheid van regisseur, acteur, actrice, producent, scenarist of technicus hun laatste film voorstellen. Anderen zijn hier als jurylid of als gregast: **Richard Anconina**, acteur in de films van Claude Zidi's "*Inspecteur La Bavure*" (1980) en de meer bekende Claude Bern's "*Tchao Pantin*" (1985), in een rol hie hem prijzen opleverde. Hij zal zijn nieuwste film komen inleiden, de thriller "**Six Pack**".

James B. Harris, producent van *The Killing* (1956), *Paths of Glory* (1957) en *Lolita* (1962). Hij legde het fundament voor de carrière van één van de grootste cineasten van de eeuw: **Stanley Kubrick**. Andere werken zijn: "*The Bedford Incident*" (1964), gevolgd door "*Some Call it Loving*" (1973), "*Fast-Walking*" (1982), "*Cop*" (1987), "*Boiling Point*" (1993). Momenteel bereidt James B. Harris een nieuwe film voor in Engeland.

John Duigan Met zijn meermaals bekroonde mini-serie "*Vietnam*" (1986), over Australische soldaten in de Vietnam-oorlog, werd hij uitgeroepen tot beste regisseur op de Australian television awards. Zijn films "*The Year My Voice Broke*" en "*Flirting*" kregen de Prijs voor de Beste Film van het Australian Film Institute. Andere films van hem zijn "*Mouth to Mouth*", "*The Journey of August King*", "*Sirens*", "*The Leading Man*" en onlangs voltooide hij *Molly*. In 1998 won John Duigan onze Grote Prijs, de Gouden Raaf, voor "*Lawn Dogs*." Hij zal op het festival zijn duistere en verontrustende thriller "*Paranoid*" voorstellen.

Udo Kier Udo Kier begon zijn carrière als iedereen favoriete cult-acteur met "*Mark of the Devil*" (1970), berucht voor het expliciete sex & geweld en verboden in 31 landen. Niet lang daarna schitterde hij in Paul Morrissey's beroemde en bloederige "*Flesh for Frankenstein*" en "*Blood for Dracula*". In de jaren zeventig en tachtig bleef Kier acteren in bizarre films als "*Spermula*" en of "*Doctor Jekyll*" en werkte hij met grote namen als Dario **Argento** ("*Suspria*") en Rainer Werner **Fassbinder** ("*Lilli Marleen*"). In het begin van de jaren negentig werd Udo Kier bekend bij een groter publiek met zijn vertolkingen in films van Lars Von **Trier** ("*Europa*", "*Breaking the waves*", "*The Kingdom I & II*") en Gus Van **Sant** ("*My Own Private Idaho*", "*Even Cowgirls get the Blues*"). Hij speelde eveneens in grote producties als "*Ace Ventura*", "*Armageddon*" en "*Blade*". Udo Kier zal de bovengenoemde thriller "*Possessed*" komen voorstellen.

Jos Stelling De Nederlandse regisseur Jos Stelling (1945) debuteerde in 1974 met *Mariken van Nieumeghen*. Zijn bewerking van het bekende Middeleeuwse blijspel werd meteen geselecteerd voor het festival van Cannes. Zijn volgende films, "*Elckerlyc*" (1975) en "*Rembrandt Fecit 1669*" (1977) waren eveneens historische excursies. In de jaren tachtig regisseerde Jos Stelling "*De Pretenders*", "*De Illusionist*" (met Freek De Jonge) en "*De Wisselwachter*", die in 1987 op ons Festival bekroond werd met een Speciale Prijs van de Jury. "*De Vliegende Hollander*", zijn versie van beruchte legende, zag het licht in 1995. Het volgende jaar werd zijn korte film "*De Wachkamer*" bekroond met de Gouden Roos van Montreux en de Gouden Griffioen van St. Petersburg. Gedurende zijn carrière sleepte Jos Stelling reeds 4 Gouden Kalveren (de Nederlandse Oscars) in de wacht. Dit jaar zal hij een Workshop in goede banen leiden.

Shinya Tsukamoto Shinya Tsukamoto is Japan's internationaal meest beroemde cultfilmer. Sinds zijn eerste 8mm filmpjes, zoals "*The Adventures of Denchu-kozo*", is hij uitgegroeid tot een onafhankelijk éénmansfilmbedrijf. Naast het scenario en de regie, is Tsukamoto ook niet te beroerd om de decors, de camera, het acteerwerk en de montage op zich te nemen. Zijn reputatie werd gevestigd met "*Tetsuo I: The Iron Man*" en "*Tetsuo II: The Body Hammer*", adembenemende biomechanische visioenen van de versmelting tussen technologie en het menselijk lichaam. In zijn volgende films, "*Tokyo Fis*" en "*Bullet, Ballet*" verkende hij mannelijke woede en wraak in zijn meest extreme vorm. Shinya Tsukamoto zal op het festival "Gemini" komen voorstellen, zijn eerste "mainstream" productie, gebaseerd op een verhaal van de befaamde Japanse mysterieschrijver Edogawa Rampo. In Cinema Nova wordt tevens een retrospectieve (zie verder) georganiseerd van zijn werk.

EVENTEMENTEN

Imaginaire 2000 De tweede editie van Imaginaire 2000, het Festival van het Fantastische Boek, zal plaatsvinden in La Maison du Livre van St-Gillis en in het Cultureel centrum Jacques Franck. Van **15 maart tot 15 april** kan men er terecht voor tentoonstellingen, rondetafeldebatten, ontmoetingen, conferenties en signeersessies. Verschillende auteurs en illustratoren zullen aanwezig zijn op dit Festival waar een jury drie verschillende prijzen zal toekennen. Verder een stage in het schrijven van fantastische verhalen en een wedstrijd voor een kortverhaal. In La Maison du Livre wordt dan nog de mysterieuze collectie van Alexandre Homboldt -Fonteyne tentoongesteld.
Meer informatie: La Maison du Livre-02/543.12.23.

Korte films Gedurende de 16 dagen van het Festival worden ook 3 korte films (onder het thema "Fantastiek" Brussel ingeblikt door de studenten van de Belgische filmscholen Rits en Narafi. Ze worden daarin bijgestaan door twee gasten, een regisseur en een scenarioschrijver, die hun sporen in het genre al hebben verdiend. De resultaten van de 5de Workshop zullen vertoond worden aan het publiek van de Passage 44 op **donderdag 29 maart om 17u00**.

Open Screen - Special Edition De formule - iedereen mag zonder preselectie zijn eigen werk (max. 15 min) vertonen - wordt tijdens het Festival lichtjes aangepast. De korte films behoren tot de categorie van het fantastische en ongewone en ze worden afgewisseld met werk van meer bekende regisseurs zoals Guy Maddin en Marc Caro. Wie wenst deel te nemen dient zich ten laatste één week op voorhand in te schrijven.

Sluiting: eXperimental Music Video + Live Act + Party Als uitsmijter tracteert Nova het publiek op een mix van live interventies en videoclip. De muziekvideo's werden geselecteerd om hun uitgesproken en ongewone stijl en om hun innovatie op het vlak van de regie en postproductietechnieken. De thematiek ligt in het verlengde van het fantastische en het ongewone. Op het programma staan onder meer de videos van Dawn Shadforth en Jonathan Glazer. Chris Cunningham's werk voor o.a. *Aphex Twin* (Windowlicker, Come to Daddy), *Walter Sterns Massive Attack* videos en Michel Gondry's clips voor *Björk*. *Mike Dred* is niet alleen en vooral bekend als één van de Djs van *Rephlex*, hij zet ook meer experimentele projecten op poten die in de richting van composities van soundtracks voor films gaan. Hij werkt sinds lange tijd met Peter Green, een componist van electro-akoestische muziek aan projecten waarbij verschillende technieken die gangbaar zijn voor electro-akoestische composities toegepast worden op techno/dance muziek. Op hun plaat "*Virtual Farmer*", die als vertrekpunt wordt gebruikt voor hun optreden in Nova, lossen analoge geluiden zich op in akoestische spectra en vermengen breakbeats met stereofonische effecten. De interventie van Mike Dred en Peter Green wordt begeleidt door een visueel spektakel dat speciaal voor deze gelegenheid werd gecreëerd. De regie is in handen van onder andere Greg Pope van Loophole Cinema. Een spel van schaduw en licht, kinetische en cinematografische effecten zal zich voor de ogen van de toeschouwers ontvouwen. *Mike Pluggin* (*This way up*) mag daarna het Festival afsluiten: aan de draaitafels, in de Novabar en tot het ochtendgloren.

Movie Gimmick Show Monsters die uit het scherm kruipen, bioscoopzetels die onder stroom staan, toeschouwers die worden gehypnotiseerd. Jack Stevenson, auteur en notoir cultfilmverzamelaar, neemt ons mee naar de wonderlijke wereld van *Cinerama*, *Odorama* en *Psychorama*. Het wordt in het bijzonder een eerbetoon aan ene zekere William Castle, de "*King of Gimmicks*", die met procédés als *Emergo*, *Percepto*, *Illusion-Og* en de *Fright Break* het aanzien van de cinema niet heeft weten te veranderen. Op het programma staan trailers, demonstraties, projecties in 3D en een William Castles gimmick klassieker "*The Tingler*".

De 6e nacht van de fantastische film, de filmmarathon en het vampierenbal Tijdens de 6de Nacht van de Fantastische Film, worden 4 films plus ontbijt geserveerd in 8 verschillende steden die, naar het voorbeeld van Brussel - die plaatsheeft op **vrijdag 24 maart om 23u00** - tot het ochtendgloren in de speciale sfeer van fantastische filmvertoningen worden ondergedompeld. De meest uitzinnige filmnacht van het jaar zal georganiseerd worden in Gent en Leuven, Namen, Oostende, Antwerpen en Hasselt, La Louvière. Daarenboven zal in Kinopolis Luik op 1 april de Eerste Fantastische Film Marathon worden georganiseerd. Het 18de Festival van de Fantastische Film sluit op **zaterdag 1 april** zijn deuren, wanneer klokslag middernacht de Hallen van Schaarbeek hun poort openen voor 2500 verkleedde en gemaquilleerde personen die uit de bol zullen gaan tijdens het **15de Vampierenbal**.

ANIMATIE

Body painting, de ongewone modeshow

Een 15-tal finalisten zal tijdens de XIIIde *Fardel International Body Painting Contest* hun meest originele en creatieve werk in de Passage 44 komen voorstellen. Op **zaterdag 18 maart** vanaf 13u zullen zo'n 800 toeschouwers getuige zijn van de transformatie van de lichamen van de modellen tot ware kunstwerken. De dag erna - **zondag 19 maart** - zullen de studenten van de Bischoffsheim School voor Modeontwerpers hun laatste creaties aan het publiek van het Auditorium komen voorstellen op de **4de Ongewone Modeshow**. Het thema waar rond ze dit jaar werken, is: "2001, een odyssee van decedentie". Als voorprogramma schotel Belgisch modeontwerper Bernard Gavilan, alias "*L'Homme Chrétien*" zijn nieuwe verbazingwekkende collectie voor, waarbij hij een nieuwe stijl lanceert: de slechts van haar vervaardigde klederdracht. Tijdens de XVIIde *Make Up* Wedstrijd kunnen de bezoekers van het festival hun gezicht gratis laten grimeren. Kandidaten kunnen zichzelf elke festivaldag van 18 tot 22u in het Auditorium van de Passage 44 aanbieden. De prijswedstrijd volgt op **vrijdag 31 maart** om 20u. En natuurlijk zal de hal van het Auditorium tussen de filmvoorstellingen door ingepalmd worden door de verschillende theatergezelschappen die hun uiterste best zullen doen de argeloze toeschouwer te verrassen en verbazen.

TENTOONSTELLINGEN

FestivalArt

FestivArt zal zowel in het Auditorium van de Passage 44 als in Cinema Nova schilderijen, beeldhouwwerken en installaties van verscheidene kunstenaars tentoonstellen. De Passage 44 zal onderdak bieden aan een galerij monsters van speciale make up effecten toevanar Paul LanAon. De tentoonstelling op het festival bestaat uit 25 aliens, vampieren, zombies, trollen, bug-eyed-monsters... evenals talrijke tekeningen en illustraties. Dit alles wordt vervolledigd door een ruimte waar de geheimen van de vervaardiging van deze buitengewone wezens worden onthuld.

L'Hopital Brut

Onder de noemer "*L'Hopital Brut*", zal de foyer van Cinema Nova gevuld worden met verlichte dozen, gebouwd door *Le Dernier Cri*, een collectief gespecialiseerd in zeefdruk, radicale strip en animatiefilm, terwijl verschillende grote filmaffiches van *Eurociné* (Fransproductie maatschappij van Z-films) de hal zullen sieren. Hierbij zullen de artiesten van de alternatieve uitgeverij *Le Dernier Cri* de vertoning van hun animatiefilm "*L'Hopital Brut*" van een live soundtrack voorzien. Als voorprogramma presenteert Stéphane Blanquet, één van de meest radicale Franse tekenaars, in exclusiviteit zijn korte film "*Placard*" en zijn serie van 26 "*Histoires Muettes*". Er zullen ook nog op andere plaatsen tentoonstellingen worden gehouden zoals in het *Maison Bis-Art Bizarre* en in de *Galerie d'Enfer* die van **10 maart tot 8 april** zal instaan voor de 3de ontmoeting van Fantastische Kunst. Op **zondag 26 maart** zal van 13 tot 16u een speciale bus worden ingelegd die de verschillende tentoonstellingen met elkaar zal verbinden.

Het vervolg en einde van uw meest geliefde stripvervolgverhaal in uw lijfblad.; ja het SLOT van de bewerking van DE NEUS van Nikolaj GOGOL!!! (prijsvraag in de VUB-Kwis, godbetert!)

HET ZEVENDE SPOOR

De samenwerking tussen het Festival en Cinema Nova wordt voortgezet onder de noemer "Het Zevende Spoor". Met deze speciale sectie wil het Festival de grenzen van de fantasie en van het "ongewone" verder aftasten. Het resultaat is een eclectische maar coherente mengeling van stijlen en genres. Het publiek zal niet minder dan 30 hybride en radicale films kunnen ontdekken en dit zowel in avant-premiere, als retrospectieve of hommage.

13 avant-premières *Bootleg Film* (Masahiro Kobayashi), *Charisma* (Kiyoshi Kurosawa), *Curiosity and the Cat* (Christian Alvart), *Fever* (Alex Winter), *Following* (Christopher Nolan), *Kill By Inches* (Arthur Flam & Diane Doniol-Valcroze), *Labyrinth of Dreams* (Sogo Ishii), *New Rose Hotel* (Abel Ferrara) + Abel Love, Asia (korte film van Asia Argento), *The 9 Lives of Tomas Katz* (Ben Hopkins), *The Oyster and the Wind* (Walter Lima Jr.), *Ratrace* (Valentin Hitz) + *Mama Was a Butcher* (korte film van Jore Kalt), *Shark Skin Man and Peach Hip Girl* (Katsuhito Ishii), *Wagner* (Andrej Slabakoff).

Speciale vertoningen *Singapore Sling* (Griekenland, 1990, 115 min.) Een heel straffe cocktail van electroshocks, sadomasochisme en necrofilie, gemixt door de Griekse regisseur Nicos Nicolaidis (wiens nieuwste *See You in Hell, My Darling*, in wereldpremière op het festival wordt vertoond). Gedraaid in zwart wit en met een geraffineerde en barokke mise-en-scène is deze vaak gecensureerde cultfilm een grimmige en wrede persiflage op de klassieker "Laura" van Otto Preminger. De titel is trouwens een verwijzing naar het brouwsel dat Humphrey Bogart in *Casablanca* naar binnen giet (gin, brandy, cointreau en citrusvruchten).

Schizopolis (USA, 1997, 92 min.) Een film van Soderbergh, de regisseur van *Sex, Lies and Videotape*, *Out of Sight*, en *The Limey*. De film is een guerrillaproject met Soderbergh als scenarist, regisseur en acteur dat stomweg nooit de Belgische zalen haalde en lijkt nog het meest op een remake van *Monty Python's Hamburger Film Sandwich*, bewerkt door Samuel Beckett en gemonteerd door een Jacques Tati op speed. Zelf zegt hij hierover dat "all attempts at synopsisizing the film have ended in failure and hospitalization."

At the End of the World (DK, 2000, 44 min.) Niels, een oudere politie inspecteur (rol van de Deense acteur Jesper Langberg), voert een routineonderzoek uit naar een uit een weeshuis weggelopen meisje. Zijn drankprobleem wordt er niet minder op wanneer het vermiste meisje hem doet denken aan zijn overleden vrouw. De zoektocht voert hem naar het einde van de wereld. Deze beklemmende thriller werd geproduceerd door Lars von Triers Zentropa en geregisseerd door Anders Ronnow Klarlund (wiens film, *Possessed*, in de Passage 44 wordt vertoond), die zijn korte film van tekst en uitleg zal komen voorzien.

Retrospectieve : Shinva Tsukamoto

Geobsedeerd door de instabiele relatie tussen mens en technologie, transformatie en pijn, bizarre seksualiteit en fetischisme heeft Tsukamoto zich al een consequent en traumatiserend oeuvre bijeen gefilmd. Hij regisseert niet alleen, hij schrijft, ontwerpt, fotografeert, monteert en acteert in zijn films. Naast zijn laatste film *Gemini* (in Internationale Competitie in het Auditorium) kan het publiek de vorige films van deze gedreven Japanner in Cinema Nova (her)ontdekken. *Bullet Ballet* (1998), een psycho-kinetische exploratie van het effect van geweld en wapens. *Tokyo Fist* (1995), een gitzwarte komedie waarin bokkers worden getransformeerd tot bloedddorstige vechtmachines. *Tetsuo 1: The Iron Man* (1989) en *Tetsuo 2: Body Hammer* (1991), de twee cyberpunk klassiekers die zijn naam hebben gemaakt. Het zijn apocalyptische fantasieën over moleculaire, fysieke en mentale mutatie, voortspuitend uit de Japanse manga en godzilla traditie en messcherp gemonteerd op loeiharde industriële grindcore en techno. Tsukamoto zal tenslotte zelf zijn twee nog onuitgegeven korte super-8-films, *The Phantom of Regular Size* (1986) en *The Adventure of Denchu Kozo* (1987), komen voorstellen.

Hommage: Eurociné

Schaarsgeklede schoonheden, slecht geschminkte zombies, bijziende monsters en een geile onzichtbare man. Bordkartonnen decors, verkeerde decoupages en krakemikkige dialogen. Ed Wood in het kwadraat! Humor in de zesde graad! In het gezelschap van de daders wordt een selectie van vijf meesterwerkjes uit de Z-categorie vertoond, rechtstreeks uit de kelders van het Franse low low low budget productiehuis Eurociné. De titels spreken boekdelen, of wat dacht u van "Huit femmes en noir", "Docteur Orloff", "La vie sexuelle del'homme invisible", "Le lac des morts vivants", "Homme à la tête coupé". Deze films worden allen vertoond in originele en slecht nagesynchroniseerde versie!

DE MOEIAL SCHENKT VRIJKAARTEN WEG! DAARVOOR MOET U ALLEEN EN UITSLUITEND KIJKEN OP PAGINA 15, VIJF-TIEN!

Zwarte Smurf

de kultuurkrant

trefcentrum Y - dienst cultuur (02) 629.23.25 <http://www.vub.ac.be/cultuur>

CONCERT

PLUTO (CZS)

Vaclav Bartos: zang
Petř Zavadil: gitaar en zang
Tomas Fröhlich: bas
Pavel Fajt: drums, percussie en
Vreemde Geluiden

<http://www.rock-jazz.cz>
DJ: Felix Danneels

Uz Jsme Doma ligt nog vers in ons geheugen door hun ik-kwam-zag-en-ovonw-het-KK strategie. Pluto komt uit dezelfde rockgodenwinkel. Dat de Praagse Lente méér dan een ijdele politieke schaamloperatie is, bewijzen deze vier olijke Tsjechen van de groep Pluto door opnieuw een beklievend, postcomecon-werkstuk af te leveren.

Lit de rokende resten van de muur die eens de geesten en harten in Europa verdeelde, distilleerden deze heren een geheel eigen vorm van blues. In een plaat die bol staat van allerlei muzikale invloeden verwerken zij Moravische muziekpatronen, Praagse punk en Captain Beefheart-invloeden tot een geheel dat ergens het midden houdt tussen Zita Swoon op een bestofte, verwesde zondagmorgen, vroege anarcho-kitsch à la X-Legged Sally zaliger en de erfenis van Bauhaus en de Roland 808...

Dit alles overgoten met een pittig sausje Oosteuropese welterschermer en rammelende instrumenten. Binnenkort in uw Kultuurkaffee... komt dat zien!!

DONDERDAG 4 april 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

VRIJ PODIUM

ONBEKEND = ONBEMIND

Een gezegde dat in het Kultuurkaffee niet van toepassing is. Naar goede traditie blijven we tweewekelijks op maandagavond een vrij podium organiseren. Concerten, toneel, poëzie, acrobatie... alles is mogelijk. Deze maandagavonden in het Kultuurkaffee hebben voor de muzikanten zulk een aantekingskracht dat ze voor het voorjaar reeds volgeboekt zijn. We willen u alvast wat meer info bezorgen over deze verborgen talenten die we aan een enthousiast publiek voor de laatste maal dit seizoen wensen te tonen.

Maandag 3 april komen *Philibustas*, een Nederlandstalige hip-hop crew die zingt over wat ze in haar eigen omgeving meemaakt. Social-gén-gageerde rap van een veelbelovende groep die deze zomer reeds het mooie weer maakte op Markrock en intussen doordrong tot de halve finale van Humo's Rock Rally.

Zij worden vocrafgegaan door *Olympic Serguitas*, *Johan ea*.

MAANDAG 3 april 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

THEATER

BARST (TRY OUT)

1 Manshow van verschillende mensen

Van Kyra, Marieke en Danja. Met Odin, Sebba, Jan, Nicole, Joke, Brecht, Enne, Remi, Peter, Iris, Sophie, Vicky, ea

Dit is een stuk over de nacht. Over de uren dat de meeste mensen slapen. En over mensen die op dit uur toch wakker zijn. Wat gebeurt er met deze mensen in een nacht die oneindig lijkt te zijn. Sneuveien dromen of worden ze geboren.

Dit is een stuk over de nacht. En de wereld van de liefde, de lol en de passie. Wij weten niet of deze mensen elkaar kennen. Wij weten niet wat er tussen deze mensen gaat gebeuren. Wij weten wel dat deze mensen elkaar op dit moment tegenkomen.

En wij weten dat deze mensen engelen zijn. Niet van een andere planeet, maar gewoon, van deze aarde. Dat wil niet zeggen dat ze voor het geluk geboren zijn. Dat wil misschien alleen zeggen dat het geluk ze af en toe toekomt of dat ze het zelf maken. Ze willen elke hindernis nemen. Ze willen leven op de top. Ze geloven dat dat kan.

De wereld van de nacht. En buiten de grenzen van je geest.

WOENSDAG 5 april 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

WAANZIN

Ann, Joris en Hally van het theateratelier stellen het hooggeerd publiek voor waar ze zich zoal mee gemuuseerd hebben

Waanzin!

Dit is een hallucinatie. Slechte Italiaanse cinema. Een soapversie van Midzomerachtdroom! Schoon! C'est fatale la finale! Mijn wapens zijn te klein. Tot hier zijn we gekomen. Dit is niet de definitieve afge versie; dit is een toonmoment, zoals dat heet.

Ik zoek dat op. Ik lok dat uit. Ik trek dat aan. Gasten met problemen *bananenatronen*

Nog nooit is mijn verjaardag zo verjaardag geweest!

Naar *'Je pleure des bananes'*, een tekst van *Arne Siensens*.

DONDERDAG 4 mei 2000, Gebouw Y, inkom gratis

TENTOONSTELLING

GETEKEND! Nora THEYS

Toen ik voor de eerste maal de portretten zag van asielzoekers, liep er een koude rilling door mijn lichaam. Onbehagen maar tegelijkertijd een prettig gevoel over de manier waarop deze kunstwerkjes indruk maken en stof tot nadenken geven. Behalve het gezicht van de asielzoeker staat ook nog de naam en het land waaruit de mensen gevlucht zijn op de tekening vermeld en dit maakt het geheel alleen maar sterker en indringender.

Zowel de beelden als de manier waarop deze werken gemaakt werden blijven in het geheugen gekerf.

16.03 -> 07.04.2000 (werkdag ts. 11.30 & 17u) - GalerY

PALIMPSESTEN

Frans BOENDERS - Willy VAN ECKHOUT

Vernissage:
woensdag 22 maart 2000
om 19u

De "palimpsesten" van Frans Boenders en Willy Van Eckhout situeren zich in een lange traditie van hybride kunstvormen, waarbij kunstenaars van diverse plumage hun inspiratie bundelen om tot een fascinerend eindresultaat te komen.

In het atelier van Van Eckhout vond zo een spontane artistieke kruisbestuiving plaats: de intimistische teksten van Boenders en de flamboyante kleur van Van Eckhout vinden elkaar in deels transparante collages, en geven samen een meerwaarde aan de persoonlijke impressies. Het geheel is immers meer dan de som van de delen.

22.03 -> 20.04.2000 Gebouw M (Rectoraat) -5de verdieping (werkdag ts. 9u & 17u)

TERUGBLIK OP DE ABORTUSSTRIJD

Vernissage:
woensdag 3 april 2000
om 12.30u

Een aantal affiches getuigen één week lang van de decennialange abortusstrijd.

Ze zijn de materiële tekens van de nog lang niet uitgestorven roep om beslissingsrecht voor de vrouw. Sinds de abortuswet in het leven geroepen werd lijkt de situatie op wettelijk vlak verbeterd, maar is dat voldoende geweest om voor eens en altijd duidelijk te maken dat "de vrouw beslist"? Aan u om de confrontatie met de tentoonstelling aan te gaan...

03.04 -> 07.04.2000 (werkdag ts. 9u & 17u)-Gebouw Y, Sociale Sector Studenten

30 JAAR VUB WERKEN VAN STUDENTEN, OUD-STUDENTEN EN PERSONEELSLEDEN

Naar aanleiding van 30 jaar VUB richt de Dienst Cultuur naar 5-jaarlijkse gewoonte een tentoonstelling in met werk van studenten, oud-studenten en personeelsleden. Deze zal doorgaan van 5 mei 2000 tot 5 juni 2000 in gebouwen M. Elke VUB'er krijgt de kans er zijn artistieke verwezenlijkingen tentoon te stellen.

Vernissage: woensdag 5 mei 2000 om 16u

05.05 -> 05.06.2000 (werkdag ts. 9u & 17u) - Gebouw M

OPROEP: AAN ALLE (ex) amateur KUNSTENAARS (in spé)

De tentoonstelling die hierboven aangekondigd wordt kan natuurlijk niet gerealiseerd worden zonder jullie bereidwillige medewerking.

Of je nu hoopt ooit een plaats te veroveren aan het kunstenaarsfirmament of daar reeds schitterend je plaats verdiend hebt, wie zijn artistieke talent aan de wereld wil openbaren kan contact opnemen met de Dienst Cultuur: (Rita Hebbelink, tel.: 02 629 23 25). De uiterste datum is 28 april 2000.

TENTOONSTELLING

Werner MANNAERS, Steve VAN DEN BOSCH

Het kunstenaarsduo dat geen duo is, Werner Mannaers en Steve Van den Bosch, maken samen een tentoonstelling, met elkaar maar ook tegen elkaar.

Met elkaar want het zijn twee vrienden. Werner is een gevestigde waarde in de Vlaamse kunstwereld. Steve is, volgens mijn in dit verband onbescheiden mening, een jong talent, die, na het behalen van zijn meestergraad in de Karel De Grote Hogeschool, dit jaar in het Hoger Instituut voor Schone Kunsten het Laureaatenschap verkrijgt. Werner kende Steve reeds als kind. Er is een vriendschap gegroeid zoals die kan ontstaan tussen de oudste broer en de nakomeling. Verbonden ook aan een vormende invloed, d.w.z. zonder paternalistische schaduw. Maar ook tegen elkaar want hun kunst is antipodisch. Gemeenschappelijk hebben ze de zin voor soberheid. Bij Steve is dat de essentie van zijn werk. Het is merkwaardig dat hij, na wat de geometrisch abstracten sinds Malevitsj en Mondriaan aan eenvoudige (less is more) vormen hebben uitgedacht en -gebract, toch het oog kan strikken met een paar gekleurde lijnen: steeds in de roos. De zin voor intoming situeert zich bij Mannaers aan de rand van de roos. Hij toont het tot cliché gedoemde van elk artistiek proces en verdoemt het tot een wankel beeld, dat ook het oog niet loslaat. Werner gaat met een razende consequentie zeer ver in zijn anti-esthetische destabilisering van het gevestigde beeld. Het gemaakte van het maaksel wordt zichtbaar, maar wordt toch gesmaakt. Twee tegenvoeters die toch evenknieën zijn, dat kan een boeiende confrontatie worden om nog in oog mee te staan.

Willems Elias

Vernissage: 19 april 2000 om 18.30u

19.04 -> 28.05.2000 (werkdag ts. 11.30 & 17u) - GalerY

FILMREEKS ROND RACISME

ORANGE AMER

Documentaire, 62 min., Frans/Nederlands. Realisatie: Daniel Marlet
Productie: Artefilm, La Sept-Arce, Frankrijk 1998

DONDERDAG 4 mei 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

SPEAK UP! IT'S SO DARK

Speelfilm, 83 min., Zweden, 1992
Realisatie: Suzanne Osten

DONDERDAG 11 mei 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

BEFORE THE RAIN

Speelfilm, 110 min., Macedonië, 1994
Realisatie: Milcho Manchevski

DONDERDAG 18 mei 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

AL MASSIR (LE DESTIN)

Speelfilm, 135 min., Egypte, 1997
Realisator: Youssef Chahine

DONDERDAG 25 mei 2000-Kultuurkaffee, 21u, inkom gratis

LITERAATUUR

HET GROOT BESCHRIJF

"VERS GEPE"

Deze doordachte, derwel het programma samen dat door de Dienst Cultuur voor Het Groot Beschrijf editie 2000 werd samengesteld.

"Vers Gepe(r)st" stelt enkele relatief of zelfs volstrekt onbekende schrijvers voor, aan wie de kans geboden wordt hun 100% pure schrijfselen aan het publiek voor te dragen. Voor deze VUB-bijdrage aan het jaarlijkse evenement Het Groot Beschrijf gaan we op locatie. De bijzonder mooie receptiezaal van de Kladaradatsch! Palace vormt het perfecte kader voor dit "uitgelezen" programma. Reden te meer dus om dit gebeuren niet te missen! Dit is het gevarieerde literair-muzikaal programma waarvan u tussen 14u00 en 16u00 kunt genieten:

14.00-14.30	animatie door DJ Dur Man From Brussels
14.30-14.35	winnaar VUB-poëziewedstrijd 2000 (nobeles onbekende - ook voor ons)
14.35-14.50	Stefan van den Broeck
14.50-14.55	Pamphyl de Vrouwenhater
14.55-15.00	Frank Snyder
15.00-15.15	Wim Geysen
15.15-15.20	Thierry Serrien
15.30-16.00	An Pierlé

De randanimatie wordt verzorgd door Tusseinner (Paul Schrijvers). (mstoffen@vub.ac.be) en doe een voorstel

1919 - *Hitler wordt lid van de Duitse Arbeiderspartij*

1920 - *Oprichting van de NAZI-partij*

1921 - *Hitler wordt het hoofd van de NAZI-partij*

1923 - *Beer Hall Putsch*

1924 - *"Mein Kampf" verschijnt*

1930 - *De NAZI-partij wordt verkozen door het volk*

1932 - *Hitler wordt tot president verkozen*

1933 - *(januari) Hitler wordt kanselier*

1933 - *(maart) Hitler wordt dictator van Duitsland*

...

2000 - *Extreem rechts aan de macht in Oostenrijk*

